SPRENDIMAI

KOMISIJOS SPRENDIMAS (ES) 2018/1616

2018 m. gegužės 18 d.

dėl paramos Nr. SA.12594 (C13a/2003) (ex NN/2002), kurią Prancūzija skyrė bendrovei *Orange* (*France Telecom*)

(pranešta dokumentu Nr. C(2018) 2882)

(Tekstas autentiškas tik prancūzų kalba)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, visų pirma į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

atsižvelgdama į Europos ekonominės erdvės susitarimą, visų pirma į jo 62 straipsnio 1 dalies a punktą,

pakvietusi suinteresuotąsias šalis pateikti pastabas pagal minėtų straipsnių nuostatas ([1]) ir atsižvelgdama į šias pastabas,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

1.1. Administracinė procedūra

(1) 2003 m. sausio 31 d. raštu Komisija pranešė Prancūzijai apie savo sprendimą pradėti oficialią tyrimo procedūrą pagal Europos ekonominės bendrijos steigimo sutarties 88 straipsnio 2 dalį ([2]) (toliau – sprendimas pradėti procedūrą) dėl finansinių priemonių, kurias Prancūzijos Vyriausybė taikė bendrovei *France Télécom* (toliau – FT arba Bendrovė).

(2) Apie sprendimą pradėti procedūrą Prancūzijai pranešta 2003 m. sausio 31 d. Ištaisius korektūros klaidas, 2003 m. kovo 7 d. Prancūzijai buvo įteiktas pataisytas pranešimas.

(3) 2003 m. balandžio 4 d. ir gegužės 15 d. raštuose ir 2004 m. sausio 29 d. rašte Prancūzija pateikė Komisijai papildomos informacijos.

(4) Komisijos sprendimas pradėti procedūrą paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ([3]). Komisija pakvietė suinteresuotąsias trečiąsias šalis pateikti savo pastabas apie nagrinėjamas pagalbos priemones.

(5) Suinteresuotosios trečiosios šalys atsiuntė Komisijai savo pastabas. Komisija šias pastabas Prancūzijai perdavė 2003 m. gegužės 16 d. Į jas Prancūzija Komisijai atsakė 2003 m. birželio 30 d. ir 2003 m. liepos 29 d. raštais.

(6) 2003 m. gegužės 30 d. Komisija paskelbė paraiškų konkursą „dėl paslaugų įvertinant, ar FT skirta finansinė parama atitinka privačių investicijų rinkos ekonomikoje principą, ir atliekant galimą FT perfinansavimo plano analizę, teikimo“ ([4]). 2003 m. rugsėjo 24 d. buvo pasirašyta paslaugų teikimo sutartis su NERA kabinetu (toliau – NERA arba konsultantas).

(7) 2004 m. balandžio 28 d. Komisija Prancūzijos Vyriausybei išsiuntė NERA parengtą ataskaitą (toliau – NERA ataskaita), kurią sudarė teisinė ir ekonominė dalis. Prancūzijos Vyriausybė savo pastabas dėl NERA ataskaitos pateikė 2004 m. birželio 9 ir 21 d.

([1]) OL C 57, 2003 3 12, p. 5.

([2]) 2009 m. gruodžio 1 d. EB sutarties 87 ir 88 straipsniai atitinkamai tapo Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 107 ir 108 straipsniais. Šios abiejų Sutarčių nuostatos iš esmės sutampa. Šiame sprendime nuorodos į SESV 107 ir 108 straipsnius, jeigu jų yra, turi būti suvokiamos kaip nuorodos į EB sutarties 87 ir 88 straipsnius.

([3]) Žr. 1 išnašą.

([4]) 2003/S 103–091487.

(8) 2004 m. rugpjūčio 3 d. Komisija pranešė Prancūzijos Vyriausybei apie savo 2004 m. rugpjūčio 2 d. sprendimą, kuriame nurodoma, kad 2002 m. gruodžio mėn. Prancūzijos suteiktas *France Télécom* akcininko avansas 9 mlrd. EUR kredito linijos forma yra su bendrąja rinka nesuderinama valstybės pagalba ([5]).

1.2. **Teismo procesai po 2004 m. rugpjūčio 2 d. sprendimo**

(9) Prancūzijos Vyriausybė, FT ir bendrovės *Bouygues* pateikė atskirus ieškinius dėl Komisijos sprendimo panaikinimo. Bendrasis Teismas 2010 m. gegužės 21 d. sprendimu Komisijos sprendimą panaikino ([6]). Teismo manymu, Komisija neįrodė, kad 2002 m. gruodžio 4 d. paskelbimas rodė valstybės lėšų perdavimą.

(10) Komisija ir bendrovės *Bouygues* parengė apeliacinį skundą dėl 2010 m. gegužės 21 d. sprendimo. Teisingumo Teismas 2013 m. kovo 19 d. sprendimu (toliau – Sprendimas *Bouygues*) panaikino 2010 m. gegužės 21 d. sprendimą ir bylas T-425/04, T-444/04 ir T-450/04 perdavė Bendrajam Teismui, kad jis priimtų sprendimą dėl ginčijamų priemonių ir dėl jam pateiktų prašymų, dėl kurių Teisingumo Teismas nebuvo priėmęs sprendimo ([7]).

(11) Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad ginčijamame sprendime Komisija nepriėmė pozicijos dėl bendrovių *Bouygues* 2003 m. sausio 22 d. skunde pateikto argumento, jog nuo 2002 m. liepos mėn. teikti pareiškimai savaime yra valstybės pagalba.

(12) Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad valstybės intervencijos gali būti įvairios, todėl reikia tirti jų poveikį; taigi negalima atmesti, kad keletas taikytų intervencijų pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį gali būti laikomos viena intervencija.

(13) Sprendime *Bouygues* Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad tvirtindamas, jog reikėjo nustatyti valstybės biudžeto sumažėjimą arba pakankamai konkrečią ekonominę šiam biudžetui tenkančios naštos, glaudžiai susijusios su konkrečiu pranašumu, kurį lėmė 2002 m. gruodžio 4 d. pranešimas ar 2002 m. gruodžio 20 d. akcininko paskolos pasiūlymas, ir atitinkančios arba atsveriančios jį, riziką, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes pritaikė kriterijų, pagal kurį iškart atmetama galimybė laikyti šias valstybės intervencijas, atsižvelgiant į jų ryšius ir pasekmes, viena intervencija. Tačiau Komisija savo sprendime teisingai bendrai išnagrinėjo šias dvi priemones, atsižvelgiant į tai, kad buvo akivaizdu, jog pirma priemonė negali būti atskirta nuo antros priemonės.

(14) 2015 m. liepos 2 d. sprendime Bendrasis Teismas konstatavo, kad Komisijos sprendime buvo padaryta teisės klaidų ir akivaizdžių vertinimo klaidų kalbant apie apdairaus privataus investuotojo kriterijaus taikymą ([8]). Todėl Bendrasis Teismas panaikino Komisijos sprendimą.

(15) Komisija dėl šio sprendimo pateikė apeliacinį skundą. Teisingumo Teismas 2016 m. lapkričio 30 d. sprendimu ([9]) šį apeliacinį skundą atmetė.

(16) Todėl Komisija turi priimti naują sprendimą dėl SESV 108 straipsnio 2 dalyje nustatytos oficialios tyrimo procedūros pradžios. Šią procedūrą ji pradėjo 2003 m. sausio 31 d.

2. **FAKTŲ APRAŠYMAS**

(17) Telekomunikacijos tinklų operatorė ir paslaugų teikėja FT buvo įsteigta 1991 m. kaip viešosios teisės reglamentuojamas juridinis asmuo, o 1996 m. gruodžio 31 d. įgijo akcinės bendrovės statusą. Nuo 1997 m. spalio mėn. FT akcijomis prekiaujama biržoje. 2002 m. 56,45 % FT kapitalo priklausė Prancūzijos valstybei, o likusias kapitalo dalis pasidalijo visuomenė (32,25 %), pati FT (8,26 %) ir įmonės darbuotojai (3,04 %). 2013 m. liepos 1 d. FT pakeitė pavadinimą ir tapo *Orange*.

(18) Išsamus FT finansinės padėties aprašymas pateiktas panaikinto 2004 m. rugpjūčio 2 d. sprendimo 16–61 konstatuojamosiose dalyse.

([5]) 2004 m. rugpjūčio 2 d. Komisijos sprendimas 2006/621/EB dėl valstybės paramos, kurią Prancūzija skiria *France Télécom* (OL L 257, 2006 9 30, p. 11).
([6]) 2015 m. liepos 2 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Prancūzija / Komisija*, T-425/04, T-444/04, T-450/04 ir T-456/04, ECLI:ES:T:2010:216.
([7]) 2013 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisija ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.*, C-399/10 P ir C-401/10 P, ECLI:ES:C:2013:175.
([8]) 2015 m. liepos 2 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Prancūzija ir Orange / Komisija*, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, ECLI:ES:T:2015:450.
([9]) 2016 m. lapkričio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Prancūzija ir Orange*, C-486/15 P, ECLI:ES:C:2016:912.

2.1. **Finansinė FT padėtis 2002 m. pirmoje pusėje ir šio laikotarpio įvykiai**

(19) Atsižvelgiant į valstybės paramos teikimo taisykles atliekamas valstybės veiksmų tyrimas turi būti vykdomas remiantis tais duomenimis ir faktais, kuriais buvo disponuojama kiekvienos valstybės intervencijos atveju. Turint galvoje tai, kad ši byla yra susijusi su 2002 m. vykusiais įvykiais, būtina chronologiškai atkurti duomenis, kuriais buvo disponuojama po 2001 m. finansinės veiklos rezultatų paskelbimo.

(20) Jau nuo 2002 m. birželio mėn. FT buvo didelių struktūrinių problemų turinti bendrovė, jos balansas nebuvo stabilus. 2001 m. ataskaitos atskleidė veiklos rezultatų kitimą ir gerokai padidėjusius grynųjų pinigų srautus.

(21) FT 2002 m. kovo 21 d. turėjo pranešti ne tik apie *reikšmingą savo balanso valymą* buhalteriniais atidėjimais ir iki 27,2 mlrd. EUR vertės turto perleidimu, bet ir apie reikšmingą disponuojamų grynųjų pinigų srautų padidėjimą iki 14 mlrd. EUR 2002–2005 m.

2.1.1. *FT reitingas*

(22) Per pirmąjį 2002 m. pusmetį FT situacija sparčiai blogėjo, tai atspindėjo ir nuolat prastėjantis Bendrovės kreditingumo vertinimas. 2002 m. kovo 27 d. vertinimo agentūra *Moody's* paskelbė apie FT ilgalaikės paskolos reitingo smukimą. 2002 m. kovo 28 d. *Standard & Poor's* (S&P) išsaugojo FT reitingą, tačiau dėl naujienų apie *Mobilcom* pakeitė jo perspektyvą į neigiamą ([10]).

(23) 2002 m. gegužės 13 d. *Moody's*, turėdama abejonių dėl Bendrovės pajėgumo įgyvendinti skolos mažinimo strategiją, paskelbė apie galimą FT trumpalaikio kreditavimo reitingo smukimą. 2002 m. gegužės 14 d. *Standard & Poor's* nepakeitė esamo FT reitingo.

(24) 2002 m. birželio 24 d. *Moody's* sumažino FT reitingą. Bendrovės reitingo perspektyva liko neigiama. *Moody's* savo sprendimą tuomet grindė netikėjimu, jog FT būtų pajėgi sukurti pakankamą grynųjų pinigų srautą, kad sumažintų konsoliduotą grupės skolą. Reitingo agentūra pažymėjo, jog FT turės susidoroti su beveik 15 mlrd. EUR skola, kurios grąžinimo terminas baigiasi 2003 m.

(25) 2002 m. birželio 25 d. *Standard & Poor's* sumažino FT trumpalaikio ir ilgalaikio kredito reitingus ir tokį savo sprendimą aiškino su *Mobilcom* susijusiais sunkumais ir FT nepajėgumu pakankamai greitai ganėtinai sumažinti savo skolą. S&P taip pat nurodė 15 mlrd. EUR skolą, kurios terminas baigiasi 2003 m.

(26) 2002 m. liepos 12 d. *Standard & Poor's* netgi pranešė apie galimus sunkumus, susijusius su skolos, kuri turi būti grąžinta 2003 m., termino pratęsimu.

(27) Lentelėje parodyti įvairūs S&P, *Moody's* ir *Fitch* bendrovei FT suteikti reitingai:

Kredito reitingai

	S&P		Moody's		Fitch	
	Trumpalaikis	Ilgalaikis	Trumpalaikis	Ilgalaikis	Trumpalaikis	Ilgalaikis
Situacija 2002 m. gegužės mėn.	A2	BBB+	P2	Baa1	F2	BBB+
2002 m. birželio 24 d.			P3	Baa3		
2002 m. birželio 25 d.	A3	BBB				
2002 m. liepos 5 d.					F3	BBB-
2002 m. liepos 12 d.		BBB-				

Šaltinis: NERA

([10]) *Mobilcom* įsigijimas esant sudėtingoms aplinkybėms, kai Bendrovė įsigijo 28,5 % akcijų už labai didelę 3,7 mlrd. sumą, dėl to veiklos vykdytojo EBITDA rodiklis padidėjo 80 kartų (palyginti su akcijų rinkos įvertintais maždaug 65 kartais prieš pasklindant gandams apie operaciją). 2002 m. vasarą atliktas auditas dėl *Mobilcom* perspektyvų atskleidė, kad įmonė yra labai nestabili ir kad akivaizdžiai neįmanoma užtikrinti investicijų pelningumo (2003 m. liepos 3 d. Nacionalinėje Asamblėjoje užregistruota Tyrimo komisijos ataskaita apie valstybinių įmonių valdymą siekiant patobulinti sprendimų priėmimo sistemą).

2.1.2. *FT akcijų kursas*

(28) Lygiai taip pat ir FT akcijų kursas per pirmąjį 2002 m. pusmetį smarkiai smuko ir pasiekė žemiausią lygį iš pradžių 2002 m. birželio 27 d. (7,79 EUR), po to 2002 m. rugsėjo 30 d. (6,01 EUR).

2.2. **2002 m. liepos mėn. įvykiai**

(29) 2002 m. liepos 12 d. „Les Echos“ spausdintame interviu Prancūzijos ekonomikos, finansų ir pramonės ministras (toliau – ekonomikos ir finansų ministras) pareiškė ir keletą kartų patvirtino, kad jei FT turėtų finansavimo problemų, valstybė priimtų joms įveikti reikalingus sprendimus. Tikslus publikacijos tekstas yra toks:

„Kalbate apie piktnaudžiavimus rinkoje. „France Télécom“ biržos kursas labai nestabilus. Jūs esate pagrindinis šios bendrovės akcininkas – ar norite ką pasakyti?

Mes esame pagrindinis akcininkas, valdome 55 % kapitalo, aišku, negali būti kalbos apie įmonės „renacionalizavimą“, kaip esu ne kartą girdėjęs kalbant. Jaučiuosi atsakingas už turtinius valstybės interesus. Valstybė akcininkė elgsis kaip atsargus investuotojas ir jei „France Télécom“ kiltų sunkumų, mes imsimės atitinkamų priemonių.

Ar valstybė veikė atsargiai, leisdama „France Télécom“ įsiskolinti įsipareigojant, pavyzdžiui, Vokietijoje?

Ne mano reikalas kritikuoti savo pirmtakus. Visas sektorius tuo pačiu metu veikė pagal tą pačią strategiją. Taigi ideologinis siekis išsaugoti kapitalo daugumą nepalengvino „France Télécom“ patekimo į tarptautines rinkas, ji negalėjo pirkti įmonių „popieriais“. Todėl įsiskolino. Kartoju: jei „France Télécom“ turėtų finansavimo problemų, o šiandien taip nėra, valstybė priimtų reikalingus sprendimus, kad jos būtų išspręstos.

Jūs atgaivinate gandus apie kapitalo didinimą…

Ne, jokiu būdu! Aš tik sakau, kad laikui atėjus mes imsimės atitinkamų priemonių. Jei to reikės…“ ([11])

(30) Tą pačią dieną S&P sumažino FT reitingą iki BBB-. Šis reitingas vis dėlto buvo sumažintas tinkamų investicijų kategorijoje: jei smukimas būtų buvęs didesnis, tai būtų lėmę Bendrovės skolai spekuliacinių obligacijų (angl. *junk bond*) kategoriją, tai yra būtų išstūmę ją iš tinkamų investicijų kategorijos.

(31) 2002 m. liepos 12 d. pranešime spaudai S&P patikslino, kad priežastis, dėl kurios buvo nutarta išlaikyti FT tinkamų investicijų kategorijoje, buvo valstybės pareiškimai apie jos planus, susijusius su Bendrove: „FT could face certain difficulties refinancing its debt obligations coming due in 2003. Nevertheless, the State's indication underpins France Télécom's investment-grade credit quality“ (FT gali būti sunkoka pratęsti savo obligacines skolas, kurių terminas baigiasi 2003 m. Tačiau dėl valstybės pareiškimų nutarta palikti FT tinkamų investicijų kategorijoje). Tokį patikinimą, viena vertus, S&P gavo tiesiogiai iš Prancūzijos Vyriausybės: „the French State – which owns 55 % of France Télécom – has clearly indicated to Standard & Poor's that it will behave as an aware investor and would take appropriate steps if France Télécom were to face any difficulties. France Télécom LT rating cut to BBB-.“ (Prancūzijos Vyriausybė, valdanti 55 % „France Télécom“, aiškiai pareiškė „Standard & Poor's“, kad ji elgsis kaip atsargi investuotoja ir priims atitinkamus sprendimus, jei FT susidurtų su sunkumais. „France Télécom“ ilgalaikio kredito vertinimas mažinamas iki BBB-) ([12]). Kita vertus, jis buvo viešai paskelbtas 29 konstatuojamojoje dalyje minimame interviu.

(32) Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, atrodo, kad 2002 m. liepos mėn. FT tapo pasitikėjimo krizės objektu. Vertinimo agentūros ir analitikai buvo įsitikinę, kad FT gali nebepajėgti įgyvendinti savo perfinansavimo plano, kurį vadovybė pateikė, siekdama atsilaikyti prieš artėjančius skolų mokėjimo terminus. Taigi FT turėjo susidoroti su didžiule finansavimo problema, kilusia dėl jos įsiskolinimo. Tačiau agentūros išsaugojo Bendrovės reitingą tinkamų investicijų kategorijoje, atsižvelgdamos į valstybės valdžios pareiškimus. Reitingo smukimas į žemesnį lygį būtų padidinęs šią krizę ir sumažinęs Bendrovės galias jai atsispirti.

([11]) „Les Echos“ Nr. 18695, Prancūzija, 2002 m. liepos 12 d., p. 2.
([12]) *Off Watch; Outlook Stable; Teleconf 3:30PM BST Today*, Standard & Poor's Ratings direct (2002 m. liepos 12 d.).

2.3. **Nuo 2002 m. rugsėjo 13 d. skelbti duomenys ir šio laikotarpio įvykiai**

2.3.1. *2002 m. rugsėjo 13 d. paskelbti duomenys*

(33) 2002 m. rugsėjo mėn. paskelbtose FT pusmečio ataskaitose pastebimas FT skaičių didėjimas 2002 m. pirmąjį pusmetį, palyginti su praėjusiais metais: 10 % padidėjo apyvarta, 13,2 % EBITDA ir 17,3 % veiklos rezultatai Taip pat konstatuotas nuolatinis mobiliojo ryšio plitimas ir geresni interneto veiklos rezultatai. Tačiau fiksuotojo ryšio Prancūzijos sektoriaus veiklos rezultatai, pernai per tą patį laikotarpį sudarę 31 % apyvartos, sumažėjo 12,2 %. Pelnas, atėmus finansinės veiklos sąnaudas (1,75 mlrd. EUR), prieš mokesčius ir palūkanas vis dėlto siekė 718 mln. EUR, neįskaitant vienkartinių sumų, o 2001 m. birželio 30 d. – 271 mln. EUR. Laisvi veiklos pinigų srautai sudarė 3,6 mlrd. EUR, t. y. 15 % daugiau nei per pirmąjį 2001 m. pusmetį.

(34) Kartu su čia aprašytais gerais veiklos rezultatais FT patvirtino ir informaciją apie savo finansinės padėties nestabilumą. Pagrindinė 2002 m. birželio 30 d. neigiamo 12,2 mlrd. EUR rezultato priežastis yra dideli atidėjimai investicijoms. Dėl tokių pusmečio nuostolių konsoliduotų nuosavųjų FT išteklių deficitas 2002 m. birželio 30 d. buvo 440 mln. EUR.

(35) Pinigų srautų iki 2002 m. birželio 30 d. analizė parodė, kad grynoji skola per pirmąjį 2002 m. pusmetį 6,3 mlrd. EUR, nes EBITDA (pajamos iki palūkanų, mokesčių, nuvertėjimo ir amortizacinių išskaitymų), kurių vertė buvo 6,870 mlrd. EUR, nepadengė visų išlaidų, skirtų:

— skolos palūkanoms sumokėti (3 099 mln. EUR),

— investicijoms (3 820 mln. EUR),

— FT akcijoms išpirkti iš VODAFONE (4 973 mln. EUR),

— *Orange* akcijoms išpirkti iš *E.On* (950 mln. EUR) ir

— mokesčiams (608 mln. EUR).

(36) Didžioji dalis, t. y. 50,6 mlrd. EUR grynosios 69,69 mlrd. EUR skolos 2002 m. birželio 30 d., buvo obligacinė skola.

(37) Šios skolos mokėjimo grafiko ypatybė – trumpi terminai. 12,9 mlrd. EUR skolų terminas baigiasi 2003 metais. 2004 m. pirmąjį pusmetį baigėsi 11,9 mlrd. EUR, 2004 m. antrąjį pusmetį – 5,4 mlrd. EUR, galiausiai 2005 m. – iš viso 18,6 mlrd. EUR skolos terminas.

(38) Todėl, 2002 m. rugsėjo mėn. duomenimis, FT privalės susidoroti su 48,9 mlrd. EUR skolų, kurių mokėjimo terminai baigiasi 2003–2005 m.

2.3.2. *2002 m. rugsėjo ir spalio įvykiai*

(39) 2002 m. rugsėjo 12 d. Prancūzijos valdžios institucijos viešai pareiškė, kad pritaria FT generalinio direktoriaus atsistatydinimui.

(40) Rugsėjo 13 d. Vyriausybė pranešime spaudai pakartojo remianti FT ir nedviprasmiškai nurodė nusprendusi dalyvauti būsimoje FT nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijoje: „…Patyręs neįprastų nuostolių pirmajame pusmetyje, „France Télécom“ susidūrė su didžiuliu nuosavųjų išteklių trūkumu. <…> Todėl Vyriausybė yra pasiryžusi prisiimti atsakomybę. <…> Naujasis prezidentas administracinei tarybai turės greitai pateikti finansinės situacijos išlyginimo planą, padėsiantį atsikratyti skolų ir atkurti finansinę įmonės struktūrą, išsaugant jos strateginius privalumus. Valstybė suteiks paramą „France Télécom“ įgyvendinant šį planą ir prisidės iš esmės sustiprindama nuosavuosius Bendrovės išteklius pagal tokį grafiką ir tokiomis sąlygomis, kurie bus nustatyti atsižvelgiant į rinkos situaciją. Kol kas valstybė, jei to reikės, imsis priemonių, padėsiančių Bendrovei išvengti bet kokių finansavimo problemų.“ ([13])

(41) Tą pačią dieną agentūra *Moody's*, remdamasi patvirtintu įsipareigojimu remti FT, pakeitė FT kreditavimo perspektyvos vertinimą iš neigiamo į stabilų ([14]).

([13]) Ekonomikos ir finansų ministro 2002 m. rugsėjo 13 d. pranešimas spaudai „*France Télécom* finansinė padėtis“.

([14]) Moody's investors services (2002 m. rugsėjo 13 d.). Atitinkamoje pranešimo spaudai dalyje skelbiama: „*Moody's have taken increased comfort from the governments statement, which once again confirmed their* strong support for FT. Whilst Moody's concerns regarding the overall level of financial risk and particularly FT's weak liquidity position remain, Moody's has grown more comfortable with expectation that the French government will act in a supportive manner, if FT started to encounter difficulties with its debt repayment schedule.“

(42) 2002 m. spalio 2 d. pranešime spaudai Vyriausybė dar kartą pakartojo savo įsipareigojimą: „Naujasis prezidentas imsis Bendrovės būklės įvertinimo, apie jo rezultatus informuos Administracinę tarybą artimiausiomis savaitėmis, ir juo bus grindžiamas finansinės situacijos išlyginimo ir strateginės plėtros planas, padėsiantis sumažinti įmonės įsiskolinimą tuo pačiu sustiprinant jos privalumus. Šioje veikloje Thierry Bretoną rems valstybė akcininkė, kuri yra pasiryžusi imtis visos jai tenkančios atsakomybės. Valstybė teiks paramą įgyvendinant stabilizavimo veiksmus ir prisidės stiprinant nuosavuosius Bendrovės išteklius pagal sąlygas, kurios bus apibrėžtos glaudžiai bendradarbiaujant su Bendrovės prezidentu ir Administracine taryba. Kaip buvo nurodyta, valstybė kol kas imsis, jei to reikės, priemonių, padėsiančių Bendrovei išvengti finansavimo sunkumų.“ ([15])

(43) Paskelbus apie naujo vadovo paskyrimą, 2002 m. spalio 2 d. FT akcijų kursas vėl pakilo (per savaitę nuo spalio 2 d. – daugiau nei 10,4 %).

2.4. **2002 m. gruodžio ir 2003 m. sausio mėn. įvykiai ir planas „Ambition FT 2005“**

(44) 2002 m. gruodžio 4 d. naujieji FT vadovai pristatė veiklos planą „Ambition FT 2005“ ([16]) (toliau – planas „Ambition 2005“), kuris turėjo užtikrinti reikšmingą Bendrovės veiklos rezultatų pagerėjimą ir investuotų nuosavųjų išteklių patenkinamas rentabilumo perspektyvas. Taigi vidutinės trukmės laikotarpio tikslai buvo patenkinti FT finansavimo poreikius, anuliuoti įsiskolinimą ir atkurti nuosavuosius išteklius.

(45) Į veiklos planą įtraukti tokie klausimai: i) veiklos rezultatų gerinimo planas (*Plan Total Operational Performance*, toliau – planas TOP), pagal kurį FT iš savo nuosavųjų išteklių turėtų skirti papildomai 15 mlrd. EUR pinigų srautams užtikrinti; ii) akcininkų, galinčių investuoti 15 mlrd. EUR nuosaviesiems ištekliams sustiprinti, paieška; iii) obligacinių ir bankinių rinkų, galinčių užtikrinti tą pačią 15 mlrd. EUR sumą, paieška.

(46) Dėl nuosavųjų išteklių plane TOP numatytos vidinės taupymo priemonės, skirtos Bendrovės veiklos rezultatams pagerinti ir disponuojamiems pinigų srautams padidinti, siekiant iki 2005 m. 15 mlrd. EUR suma sumažinti skolą, taip pat aktyvų perleidimo priemonės. Planas TOP yra bendro FT atgaivinimo plano svarbiausia dalis, turinti patvirtinti Bendrovės valią didele dalimi ir greitai prisidėti prie veiksmų, kurių reikia norint iki 2005 m. pabaigos grįžti į šiam sektoriui įprastą įsiskolinimo padėtį. Kalbant apie pinigų srautų didinimą per trejus metus, plane TOP numatytas investicijų mažinimas ir optimizavimas (sutaupoma 40–45 %); veiklos sąnaudų mažinimas (sutaupoma 35–40 %) ir apyvartinių lėšų poreikio optimizavimas (sutaupoma 20–25 %).

(47) Plane TOP numatyti reikšmingi pokyčiai Bendrovės valdymo ir veiklos organizavimo srityje, visų pirma veiklos sąnaudų, darbo vietų ir ypač investicijų srityje. Siekiama, kad 2003–2005 m. apyvarta, EBITDA ir iš veiklos gaunami pinigų srautai kasmet augtų.

(48) Aktyvų perleidimo planu pratęsiami FT jau įgyvendinami perleidimo veiksmai, kuriais buvo siekiama per 2001 m. pertvarkyti veiklos apimtį. Šio plano tikslas – kaip įmanoma labiau sumažinti įsiskolinimo lygį, nepakenkiant Bendrovės pajėgumui naudotis didesniais pinigų srautais. Norint įgyvendinti šį tikslą, reikia sukurti strategiją, kuri leistų Bendrovei susikoncentruoti į esmines savo veiklos sritis, nepamirštant, kad FT yra telekomunikacijų srities veiklos vykdytojas, teikiantis visas telekomunikacijų paslaugas.

(49) Kalbant apie FT nuosavųjų išteklių stiprinimą, jis turėtų būti įgyvendintas gerokai didinant kapitalą. Valstybės ir kitų privačių akcininkų įnašas bus proporcingas jų turimai kapitalo daliai ir atitinkamai sudarys 9 ir 6 mlrd. EUR.

(50) Šiuo tikslu FT ir Vyriausybė ir FT sukūrė bankų sindikatą, kuris įsipareigojo atėjus laikui garantuoti privačių investuotojų dalies sėkmę didinant kapitalą. Tiek Vyriausybės sprendimą investuoti, tiek bankų įsipareigojimą lėmė pranešimas rinkai apie patikimą planą, kuriame nustatytos valdymo priemonės ir rinką įtikinti galintys strateginiai veiksmai, taip pat numatytos pinigų srautų prognozės, pagal kurias disponuojamų grynųjų pinigų srautų (*free cash-flow*) perspektyvos yra patenkinamos.

(51) Nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijoje pagal planą TOP dalyvaujanti Vyriausybė ir privatūs investuotojai dėl FT veiklos rezultatų 2004 m. ir 2005 m. (atitinkamai 11,1 ir 13,9 mlrd. EUR) galėtų 2004 m. tikėtis 16,7 % investuoto kapitalo grąžos, 2005 m. – 21,5 %.

([15]) 2002 m. spalio 2 d. ekonomikos ir finansų ministro pranešimas spaudai.
([16]) 2002 m. gruodžio 5 d. FT pranešimas spaudai, p. 1.

(52) Prancūzijos Vyriausybės manymu, nuosavųjų išteklių stiprinimas negali būti įgyvendintas artimiausiu metu visų pirma dėl dabartinės bendros padėties finansų rinkose, ypač dėl telekomunikacijų vertybinių popierių, be to, dar ir dėl techninių terminų, reikalingų tokiai operacijai pradėti, pvz., norint pradėti tokią operaciją reikia sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą ir sustabdyti metines sąskaitas.

(53) Be to, Prancūzijos Vyriausybė pabrėžė, kad FT ir jo akcininkams būtų palankiau, jei tokia operacija būtų pradėta po to, kai rinka visiškai perpras numatytas veiklos gerinimo perspektyvas ir net galės įvertinti pirmuosius rezultatus ar konkrečius ženklus.

(54) Tokiomis aplinkybėmis norėdama FT suteikti veiksmų laisvę geriausiomis sąlygomis pradėti šią operaciją rinkoje, Prancūzijos Vyriausybė pareiškė, kad, kaip didžiausia akcininkė, ji yra pasirengusi paankstinti savo įnašą į nuosavojo kapitalo stiprinimą ir šiuo tikslu ketina FT pervesti laikiną akcininko avansą kredito linijos forma. Jei prireikus FT pasinaudos šiuo avansu, jo suma naujų nuosavųjų išteklių emisijos metu bus konsoliduota. Didžiausia išteklių suma, kurią būtų galima pervesti FT kaip avansą, sudarė 9 mlrd. EUR ir atitiko valstybės dalyvavimo būsimo nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijoje sumą. Pradėjus įgyvendinti nuosavųjų išteklių stiprinimo operaciją, šis avansas turėjo būti paverstas vertybiniais popieriais.

(55) Akcijų plane buvo numatyta, kad prireikus avansu bus galima pasinaudoti tik palaipsniui, atsižvelgiant į Bendrovės poreikius vykdant pinigų srautų planą. Beje, už avansą bus atsilyginta pagal galiojančias rinkos sąlygas, o palūkanos bus kapitalizuotos. Taigi už akcininko avanso suteikimą ir pervedimą disponuoti nebus atsilyginta ir tik tuo atveju, jei avansu būtų pasinaudota, būtų taikomos palūkanos, lygios EURIBOR ir maržos, nustatytos pagal tuo metu FT keturiose pagrindinėse obligacijų linijose konstatuotą *spreads* vidurkį palūkanų normų apsikeitimo sandoriais atžvilgiu, bei 1 % sumai. Be to, nustatyta, kad, neatsižvelgiant į datą, kada bus pasinaudota avanso dalimis, prie emisijoms taikomų maržų bus pridėta 0,35 % nuo šešto mėnesio po pirmosios emisijos ir 0,7 % nuo dvylikto mėnesio po pirmosios emisijos. Šiuo klausimu Prancūzijos Vyriausybė pabrėžė, kad obligacinių emisijų išleidimo gruodžio mėn. sąlygos FT buvo palankesnės negu valstybės, kaip pagrindinės akcininkės, nustatytos išteklių, kaip galimo avanso, perleidimo sąlygos. Prancūzijos Vyriausybė nurodė, kad panašiomis sąlygomis (kintamųjų palūkanų apsikeitimo sandoris) obligacinės emisijos eurais dalis atitiko EURIBOR + 290 bazinių punktų, t. y. maždaug 100 bazinių punktų mažiau nei akcininko avanso atveju, o obligacinės paskolos grąžinimo laikotarpis buvo gerokai ilgesnis nei avanso.

(56) Tam, kad galėtų suteikti akcininko avansą, Prancūzijos Vyriausybė numatė paskirti tarpininką – valstybinę pramonės ir prekybos instituciją *Entreprise de Recherches et d'Activités Pétrolières* (toliau – ERAP), kuris turėtų prižiūrėti valstybės dalį FT ir atspindėti valstybės valią aiškiai sukoncentruoti suteiktas lėšas vienoje tam skirtoje struktūroje.

(57) Prancūzijos Vyriausybė patikslino, kad ERAP, dalyvaudama nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijoje, iš pradžių skolinsis iš valstybės, o vėliau – tiesiogiai iš obligacinių rinkų.

(58) Po plano „Ambition 2005" pristatymo buvo paskelbtas ekonomikos ir finansų ministro 2002 m. gruodžio 5 d. pranešimas spaudai, kuriame Vyriausybė patvirtino remianti šį planą, įsipareigojo prisidėti stiprinant nuosavuosius išteklius ir suteikti akcininko avansą atidarydama 9 mlrd. EUR vertės kredito liniją. Ypač svarbios pranešimo dalys yra šios: „*Francis Meras, ekonomikos, finansų ir pramonės ministras, patvirtino, kad* Vyriausybė remia gruodžio 4 d. „France Télécom" administracinės tarybos patvirtintą veiklos planą. 1. „France Télécom" grupė yra darnus ekonominės veiklos darinys, kurio rezultatai yra nuostabūs. Tačiau šiandien bendrovės finansinė struktūra yra nestabili, jai trūksta nuosavųjų išteklių ir reikia perfinansuoti vidutinės trukmės paskolas. Tokia situacija susidarė nepasiteisinus ankstesnėms investicijoms, kurios buvo blogai valdomos ir atliktos per pačią finansinio „burbulo" ir apskritai rinkos situacijos keitimosi kulminaciją. Tai, kad „France Télécom" savo plėtros negalėjo finansuoti niekaip kitaip kaip tik skolindamasis, dar labiau apsunkino šią situaciją. 2. Valstybė, turinti kontrolinį paketą, pareikalavo, kad naujieji vadovai atkurtų bendrovės finansinę pusiausvyrą išsaugodami grupės vientisumą… 3. Pagal vadovų sukurtą veiklos planą ir investicijų grąžos perspektyvas, prie nuosavųjų išteklių padidinimo 15 milijardų eurų valstybė prisidės proporcinga jos valdomai bendrovės kapitalo daliai suma, tai yra 9 milijardų eurų investicija. Taigi valstybė, kaip akcininkė, planuoja elgtis kaip atsargi investuotoja. „France Télécom" turės nustatyti nuosavųjų išteklių didinimo sąlygas ir tikslų grafiką. <…> Siekdama suteikti Bendrovei galimybę pradėti rinkos operaciją pačiu palankiausiu momentu, valstybė yra pasirengusi paankstinti savo

investiciją į nuosavuosius išteklius, „France Télécom“ naudojimui suteikdama laikinąjį akcininko avansą, už kurį atlyginama rinkos sąlygomis. 4. ERAP, valstybinė pramonės ir prekybos institucija, privalės pervesti visą valstybės į „France Télécom“ investuojamą sumą. Valstybės dalį bendrovės nuosavųjų išteklių didinimo operacijoje ji finansuos iš finansinių rinkų paimta paskola.“

(59) Paskelbus apie planą TOP, FT akcijų kursas ir toliau kilo, o 2002 m. gruodžio 5 d. pranešus apie naują vykdomąjį komitetą akcijų kursas per dvi dienas padidėjo daugiau nei 25 %.

(60) Praėjus keletui dienų po plano „Ambition 2005“ pristatymo, FT vieną po kitos 2002 m. gruodžio 11 ir gruodžio 12 d. išleido dvi obligacijų emisijas iš viso už 2,9 mlrd. EUR. Pirmoji obligacinė paskola buvo 2,5 mlrd. EUR 7 metų laikotarpiui su fiksuotomis 7 % palūkanomis, arba EURIBOR + 290 bazinių punktų. Antroji obligacinė paskola buvo išleista į rinką svarais sterlingų (GBP) ir sudarė 250 mln. GBP su fiksuotomis 8 % palūkanomis 15 metų laikotarpiui, arba LIBOR + 330 bazinių punktų. Kitos emisijos buvo išleistos 2003 m. sausio 15 d. ir iš viso sudarė 5,5 mlrd. EUR. 2003 m. vasario 10 d. buvo pratęsta dalis 15 mlrd. EUR sindikuoto kredito, kuriam artėjo grąžinimo terminas, iš viso apie 5 mlrd. EUR 3 metų terminui už EURIBOR + 125 baziniai punktai palūkanas.

(61) 2002 m. gruodžio 17 d. S&P patikslino, kad nuo 2002 m. liepos mėn. Vyriausybės palaikymas buvo vienas iš svarbiausių veiksnių, dėl kurių FT reitingas liko investicijų kategorijoje ([17]), ir kad jos pranešimas apie akcininko avansą ir įsipareigojimas prisidėti prie kapitalo padidinimo 15 mlrd. EUR operacijoje tokia suma, kuri atitinka jos dalį Bendrovės kapitale, dar labiau sustiprino šią paramą ([18]).

(62) Gruodžio 20 d. Prancūzijos institucijos FT nusiuntė ERAP parafuotą ir pasirašytą avanso sutartį. FT šios sutarties niekada nepasirašė.

(63) 2002 m. finansinius metus FT baigė turėdamas maždaug 21 mlrd. EUR nuostolių ir beveik 68 mlrd. EUR grynosios skolos.

(64) 2003 m. kovo 4 d. buvo pradėta plane „Ambition 2005“ numatyta nuosavųjų išteklių didinimo 15 mlrd. EUR operacija. Operacija buvo labai sėkminga ir buvo užbaigta balandžio 11 d.

(65) Kapitalo didinimas visiškai patenkino struktūrinius FT finansavimo poreikius. Dėl to po šios operacijos ėmė gerėti FT reitingas: 2003 m. gegužės 14 d. S&P jį pakėlė iki BBB su stabilia perspektyva (jo trumpalaikio kredito reitingas pakilo nuo A-3 iki A-2), o 2003 m. rugpjūčio 8 d. *Fitch* FT reitingą pakeitė iš BBB- į BBB.

3. **TREČIŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS**

(66) Komisija gavo *Cable and Wireless*, *Cégétel*, *AFORS Télécom*, LDCOM, *Tiscali*, *WorldCom France*, *Bouygues SA* bei *Bouygues Télécom* (toliau – BT) ir *Telecom Italia* pastabas. Keletas suinteresuotųjų šalių (toliau – A, B ir C) pageidavo, kad jų tapatybė nebūtų atskleista.

3.1. ***Telecom Italia* ir *WorldCom* pastabos**

(67) *Telecom Italia* ir *WorldCom* pabrėžia, kad bet kuri paramos priemonė, skirta FT, gali paveikti konkurencijos sąlygas telekomunikacijų rinkoje, ypač Prancūzijos rinkoje. Todėl labai svarbu, kad Prancūzijos Vyriausybės skiriamos priemonės būtų taikomos kartu su priemonėmis, kompensuojančiomis jų poveikį konkurencijos sąlygoms.

([17]) *Research France Télécom*, STANDARD & POOR'S RATINGSDIRECT, 2002 m. gruodžio 17 d.: „Since July 2002, support from the French state has been a key rating factor, underpinning the group's investment-grade status.“ Šie žodžiai buvo paskelbti po 2002 m. gruodžio 5 d. skelbimo: „Standard & Poor's rating services said today that it has affirmed its BBB- long term and A-3 short term corporate credit ratings [on FT] … Since July 2002 Standard & Poor's has indicated that expected support from FT's 56 % shareholder, the French State, is a likely factor underpinning the group investments–grade status. The French State's announcement today that it will immediately grant a 9 EUR billion shareholder loan to help FT face its 2003 debt obligations is viewed by Standard & Poor's as strong evidence of this support.“

([18]) *Research France Télécom*, STANDARD & POOR'S RATINGSDIRECT, 2002 m. gruodžio 17 d.: „The state's December 2002 announcement that it will grant a EUR 9 billion shareholder loan, coupled with its commitment to subscribe to a EUR 15 billion capital increase, underscores this support and provides significant credit protection for FT's debtholders. <…>, FT and the state's targets in this respect meet Standard & Poor's expectations for the ratings. While market conditions may challenge the operation, the state's commitment to subscribe to the equity injection–so as to at least maintain its stake–strongly mitigates execution risks.“

3.2. **A, B ir C pastabos**

(68) A, B ir C mano, kad nagrinėjamos priemonės yra valstybės pagalba. C manymu, remiantis gairėmis dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti ([19]) (toliau – gairės), valstybės lėšų skyrimas finansinių sunkumų patiriančiai įmonei leidžia manyti tame esant tam tikrų paramos elementų. A, B ir C patikslina, kad Prancūzijos Vyriausybės skelbimas apie FT naudai skirtą 9 mlrd. EUR kredito liniją ir jos suteikimo sąlygos, taip pat Prancūzijos valstybės dalyvavimas didinant FT kapitalą turi paramos bruožų. Kredito linijos suteikimo sąlygos neatitinka atsargaus investuotojo principo dėl siūlomos palūkanų normos ir *komisinių dydžio*. A, B ir C taip pat pabrėžia, kad taip pat nebuvo laikomasi vyksmo lygiagretumo principo, nes Prancūzijos Vyriausybė skyrė kredito liniją ir pranešė apie savo dalyvavimą didinant kapitalą prieš paskelbiant planą „Ambition 2005“ ir prieš investuotojams tvirtai įsipareigojant.

3.3. ***Bouygues* ir *Bouygues Télécom* (BT) pastabos**

(69) BT teigia, kad valstybės parama yra kertinis FT kapitalo restruktūrizavimo plano, padėjusio Bendrovei atsitiesti, akmuo. Taigi, anot BT, tik Prancūzijos Vyriausybė galėjo atkurti rinkos pasitikėjimą ir sukurti palankią aplinką, leidžiančią FT sutvarkyti trumpalaikius įsiskolinimus ir pradėti stambią kapitalo restruktūrizavimo operaciją palankiomis ekonominėmis sąlygomis. BT manymu, ekonomikos ir finansų ministro 2002 m. liepos 12 ir gruodžio 4 d. pareiškimai yra sudedamoji valstybės garantijos, susijusios su valstybės lėšomis, dalis; be to, akcininko avansui ir nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijai buvo panaudotos valstybės lėšos. Šios priemonės yra valstybės pagalba. Jos suteikia *France Télécom* tokių pranašumų, kurių ji nebūtų galėjusi pasiekti įprastomis rinkos sąlygomis, be to, prieštarauja rinkos sąlygomis veikiančio atsargaus investuotojo principui.

(70) O ekonomikos ir finansų ministro pareiškimai, kartotinė valstybės parama, apie kurią kalbėta 2002 m. liepos 12 d. ir 2002 m. gruodžio 4 d. pranešimuose ir kuri buvo papildyta įvairiomis priemonėmis, tokiomis kaip skirta 9 mlrd. EUR kredito linija ir neatšaukiamas valstybės įsipareigojimas prisidėti prie kapitalo didinimo proporcingai pagal valdomą FT turto dalį, yra įsipareigojimas (kurio atsisakyti negalima) jokiomis priemonėmis neleisti Bendrovei patekti į tokią padėtį, kad ji nebegalėtų vykdyti savo finansinių įsipareigojimų. Šiuo klausimu BT akcentuoja, kad toks įsipareigojimas yra sudedamoji tikros valstybinės garantijos dalis, o jo teisinė pasekmė – valstybės lėšų įtraukimas.

(71) Rengdama savo pastabas, BT kviečiasi ekspertą ([20]), kuris patikslina, kad remiantis nusistovėjusia Prancūzijos administracinio teismo praktika turi būti vertinama ne administracinės valdžios duoto įsipareigojimo forma, o esminės savybės. BT ekspertas teigia, kad tokia teismo sprendimų praktika taikoma būtent pareiškimų atveju: administracinio teismo teisėjas nutaria, kad pažadai, net jei ir nėra susieti su konkrečiu teisiniu aktu, yra įsipareigojimas, nes jais išreiškiami administracinės valdžios ketinimai. Pakanka, kad administracijos elgesys sudaro įspūdį, jog bus elgiamasi vienaip ar kitaip, ir tai jau laikoma valstybės įsipareigojimu. Ekonomikos ir finansų ministro pareiškimai atitinka visus kriterijus, kuriais apibūdinamas valstybės įsipareigojimas. Kadangi šie pareiškimai yra tvirti, tikslūs ir suformuluoti be išlygų, jie prilygsta valstybės įsipareigojimui FT, jos kreditoriams ar darbuotojams.

(72) Dėl akcininko avanso ir nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijos, BT teigia, kad, pirma, 9 mlrd. EUR vertės kredito linijos atidarymas FT naudai ir, antra, neatšaukiamas valstybės įsipareigojimas prisidėti prie būsimo kapitalo didinimo jos dalį FT atitinkančia suma, lydimas kapitalo restruktūrizavimo operacijos, yra valstybės garantijos įgyvendinimo veiksmai ir finansuojami iš valstybės lėšų. Taigi šios priemonės yra finansuojamos iš valstybės lėšų net jeigu galiausiai kredito linija pasinaudota nebuvo.

(73) Atsižvelgdama į padėtį, susijusią su pranašumo įgijimu, BT pažymi, kad garantijos suteikimą lėmęs faktas laiko prasme atsirado po to, kai reitingavimo agentūros sumažino FT reitingo balą: taip buvo siekiama atkurti rinkos pasitikėjimą. Garantijos poveikis buvo toks, kad FT vėl pateko į finansų rinkas.

(74) Kalbėdama apie atsargaus akcininko principą, BT teigia, kad paramos priemonės neatitinka to principo. BT primena, kad valstybės pareiškimai yra tvirtas ir besąlyginis juridinis įsipareigojimas, kurio investuotojas niekada nebūtų prisiėmęs prieš tai neiškėlęs tam tikrų sąlygų. Tai yra neribota trumpalaikiu požiūriu smarkiai įsiskolinusiai ir nestabiliai įmonei suteikta garantija.

([19]) Komisijos komunikatas „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (Pranešimas valstybėms narėms kartu su atitinkamų priemonių pasiūlymais (OL C 288, 1999 10 9, p. 2)).

([20]) 2004 m. sausio 14 d. p. Sureau raštas.

(75) BT pabrėžia, kad, atsižvelgiant į užsitęsusią pasaulio ekonomikos krizę, ypač į krizę telekomunikacijų sektoriuje, išgyvenančiame pereinamąjį laikotarpį, ir į aptariamos sumos dydį, joks privatus investuotojas nebūtų galėjęs planuoti didinti kapitalo tokia suma ir dar be jokių sąlygų, ir tokios nežinios galėjo neišsigąsti tik valstybė, turinti Prancūzijos parašo teisę. BT manymu, nuosavųjų išteklių didinimo finansavimas vien tik iš paskolos, neįdedant nuosavo kapitalo, būtų neigiamai paveikęs bet kurio privataus investuotojo reitingą, tačiau valstybė, priešingai, gali būti sankcionuojama tik savo rinkėjų, o šie siekia ne tų pačių tikslų. Privataus investuotojo skolintojai ir akcininkai būtų pareikalavę, kad toji investicija būtų apdrausta verslo planu, kuriame numatyti tikslūs įsipareigojimai, net aktyvų perleidimas. BT daro išvadą, kad, šiaip ar taip, atsargus investuotojas, finansinėmis galimybėmis prilygstantis Prancūzijos Vyriausybei, tokios garantijos suteikimu nebūtų įkvėpęs labai daug pasitikėjimo rinkai, tad yra aišku, jog pasitikėjimas buvo atkurtas tik todėl, kad valstybiniai įsipareigojimai laikomi „aukščiausiojo lygio skola“.

(76) BT teigia, kad nebuvo paisoma lygiagretaus vyksmo kriterijaus. BT manymu, tuomet, kai Vyriausybė paskelbė dalyvausianti kapitalo didinimo operacijoje, privačių investuotojų dalyvavimas nebuvo nei užtikrintas, nei reikšmingas, net jeigu sprendimo investuoti priėmimo data būtų laikoma gruodžio 5 d. Jeigu investuotojai pasiryžta veikti tik po to, kai valdžia nusprendžia skirti paramą, tuomet faktas, kad privatūs investuotojai yra pasirengę veikti kartu, nebėra svarus argumentas. Tokia intervencija yra valstybės suteiktos pagalbos pasekmė, o ne privataus investuotojo sprendimo rezultatas. Taigi šiuo atveju tai, kad bankų sindikatas įsipareigojo garantuoti operacijos sėkmę, negali būti laikoma tinkamu argumentu darant išvadą, jog buvo laikomasi lygiagretaus vyksmo principo. Prancūzijos Vyriausybės sprendimas investuoti yra tvirtas ir besąlyginis, o privačių investuotojų sprendimas toks nėra; privatūs investuotojai prisidėjo savo įnašais tik po to, kai ne vieną kartą ir užtikrintai gavo patikinimą, kad Vyriausybė taip pat dalyvaus operacijoje, ypač – kad ji imsis visų priemonių padėti FT išvengti bet kokios finansavimo problemos.

3.4. ***Cable & Wireless* pastabos**

(77) *Cable & Wireless* teigia, kad minimos priemonės yra valstybės pagalba. Rinkos pasitikėjimo, įgyto po to, kai Prancūzijos Vyriausybė paskelbė apie akcininko avanso skyrimą, pakako, kad FT įgytų pranašumą. Kadangi atsargus privatus investuotojas nebūtų priėmęs sprendimo didinti tokios įmonės kaip FT, kuri iki plano „Ambition 2005“ buvo aiškiai neproduktyvi, kapitalo, ši įmonė tikrai įgijo pranašumą, kokio nebūtų turėjusi normaliomis rinkos sąlygomis.

3.5. ***AFORS Télécom* pastabos**

(78) *AFORS Télécom* (Prancūzijos telekomunikacinių tinklų ir paslaugų asociacija) mano, kad minimos priemonės yra valstybės pagalba. Viena po kitos 2002 m. vykdytomis laipsniškomis priemonėmis iki pat 9 mlrd. EUR vertės kredito linijos FT naudai atidarymo Prancūzijos Vyriausybė atkūrė investuotojų pasitikėjimą, suteikusi savo pagalbai konkrečias formas. *AFORS Télécom* taip pat teigia, kad net jei FT niekada nepasinaudotų ERAP suteikta kredito linija, ji simbolizuoja valstybės pagalbos garantiją ir taip mobilizuoja valstybės lėšas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.

(79) Kredito linijos skyrimo ir atlyginimo sąlygos neatitinka atsargaus privataus investuotojo principo kriterijų. *AFORS Télécom* teigimu, nuo 2000 m.vykęs FT finansinis klaidžiojimas nebūtų buvęs įmanomas dalyvaujant atsargiam investuotojui. Valstybės parama padėjo išvengti dar didesnio reitingavimo agentūrų FT teikiamo reitingo nuosmukio, todėl FT galėjo greičiau grįžti į rinką ir perfinansuoti savo skolą palankesnėmis finansinėmis sąlygomis. Taigi FT sugrįžimo į finansines rinkas sąlygas lėmė Prancūzijos Vyriausybės patikimumas.

3.6. ***Cégétel* pastabos**

(80) *Cégétel* tvirtina, kad yra dvi skirtingos pagalbos priemonės: pirma, Prancūzijos Vyriausybės pranešimas apie FT skiriamą akcininko avansą, antra, valstybės dalyvavimas didinant FT kapitalą.

(81) Dėl pirmosios priemonės *Cégétel* nurodo, kad nebuvo galima lyginti įmonės, turinčios privatų kontroliuojantį akcininką, su bendrove, kurios kontrolinis paketas valdomas valstybinio akcininko. *Cégétel* patikslina, kad panašų privataus akcininko pareiškimą reitingavimo agentūros būtų vertinusios daug įtariau. *Cégétel* daro išvadą, kad vien valstybės pagalbos užsitikrinimas jau yra didžiulis privalumas investuotojų akyse, neleidęs reitingavimo

agentūroms dar labiau nusmukdyti FT reitingo, nors operatoriaus padėtis atrodė beviltiška. *Cégétel* teigia, jog Prancūzijos Vyriausybė suteikė paramą FT dar prieš pasirašant susitarimą dėl 9 mlrd. EUR kredito linijos atidarymo, nes pranešimo apie pagalbą pakako, kad šis skubotas finansavimas taptų nebereikalingas. Skolintojai buvo įtikinti, jog FT niekada nesusidurs su nemokumo problemomis, nes valstybė bus visuomet pasirengusi skirti jai reikiamas lėšas, kad ji galėtų įvykdyti savo prievoles, o tai leido FT gauti finansavimą tiesiogiai rinkoje. Taigi FT buvo suteiktas pranašumas, kurio ji nebūtų įgijusi įprastomis rinkos sąlygomis. Intervencija obligacijų rinkoje padėjo gauti kitokių, ne iš finansinių institucijų pasiskolintų lėšų likvidumo krizei įveikti ir leido išvengti su tokiu finansavimu susijusių apribojimų. *Cégétel* tvirtina, kad Prancūzijos Vyriausybės nustatytos kredito linijos suteikimo sąlygos neatitinka sąlygų, kurios atkreiptų atsargaus tokių investicijų turinčio investuotojo dėmesį.

3.7. **LDCOM pastabos** ([21])

(82) LDCOM įžvelgia dvigubą pagalbos mechanizmą FT teikiamoje paramoje, kuri apima ir paramą darbuotojų mobilumui – tai suteikta neribota garantija ir 9 mlrd. EUR kredito linija.

(83) Kalbėdama apie neribotos garantijos suteikimą, LDCOM remiasi nuo 2002 m. liepos mėn. teiktais Prancūzijos Vyriausybės pareiškimais, kuriais siekiama nuraminti finansų rinkas dėl FT būklės. Šie pareiškimai tiesiogiai padėjo pagerinti FT reitingą rinkose ir suteikė jai galimybę išspręsti likvidumo barjero problemą. Kalbėdama apie Prancūzijos įstatymus, LDCOM primena, kad tam tikromis sąlygomis žodinis pareiškimas gali virsti teisiniu aktu, kuriuo sukuriamos tam tikros teisės jo adresatui.

(84) LDCOM patikslina, kad pranešimas apie suteikiamą 9 mlrd. EUR kredito liniją yra pagalba; valstybės pagalba negali būti grindžiama atsargaus investuotojo kriterijumi tiek dėl jos dydžio, tiek dėl paties tikslo. Joks atsargus investuotojas 2002 m. rugsėjo mėn. (tuomet Vyriausybė pranešė finansiškai remsianti FT) nebūtų skyręs 9 mlrd. EUR tokiomis ekonominėmis aplinkybėmis, neturėdamas restruktūrizavimo plano.

(85) Beje, anot LDCOM, valstybės teiginys, kad didžiausią akcijų paketą valdantis atsargus investuotojas nebūtų kėsinęsis į FT funkcinį vientisumą, subliūkšta atidžiau panagrinėjus tokio investuotojo elgesį realiomis rinkos sąlygomis, kurios buvo susiklosčiusios 2002 m. birželio ir liepos mėn. Investuotojai, investavę ypač didelę savo aktyvų dalį į bendrovę, kuriai gresia nemokumas, būtų pirmieji pareikalavę tučtuojau ir radikaliai pakeisti strategiją, kurioje prireikus būtų numatyta masinio strateginių aktyvų perleidimo galimybė.

(86) LDCOM taip pat pabrėžia, kad valstybė negalėtų išsižadėti savo žodžių nepakenkdama savo pačios finansiniam patikimumui. Iš tiesų dalyvaudama rinkoje valstybė yra ir paskolų ėmėja, ir daugelio įmonių didžiausią akcijų paketą turinti akcininkė. Šis dvigubas vaidmuo reiškia ir dvejopą reitingavimo agentūrų vertinimą: vertinamos ir skolinimosi galimybės, ir akcininko savybės reitinguojant valstybines įmones. Tokia dviguba veiklos rinkoje galimybė reikalauja ypatingo atsargumo, nes bet kokia klaida vienoje šių veiklų gali turėti pasekmių kitai veiklai ir jos reitingui. LDCOM taip pat pabrėžia, jog valstybės patikimumas yra absoliučiai kitoks nei kitų į panašią padėtį patekusių ir nepajėgiančių rinkos nuraminti įmonių. Tai, kad į valstybės pagalbą buvo atsižvelgta po to, kai buvo tiesiogiai susisiekta su reitingavimo agentūromis, tik dar labiau pabrėžia valstybės teikiamos pagalbos FT patikimumą.

3.8. ***Tiscalinet* pastabos**

(87) *Tiscalinet* prie pirmiau pateiktų pastabų prideda tai, kad nuo 2002 m. liepos 2 d. skelbti Vyriausybės pareiškimai informavo rinką apie tai, jog FT bankrotas neįmanomas. Be to, valstybės pasirinkimas 2002 m. dividendus gauti akcijomis, o ne grynaisiais buvo kitas Vyriausybės signalas rinkoms apie tai, kad ji remia FT, nors atsargus investuotojas šiuos dividendus būtų norėjęs gauti pinigais.

([21]) Dabar vadinama *Neuf Télécom*.

(88) *Tiscalinet* taip pat pabrėžia, jog visos teisinės priemonės, kuriomis buvo siekiama išplėsti ERAP veiklos sritį, kad ši galėtų įsigyti FT akcijų ([22]), garantija, kurią valstybė suteikė ERAP, kad ši galėtų investuoti į FT ([23]), ir galiausiai dokumentas dėl valstybės valdomo FT kapitalo patvirtina teiginį apie neatšaukiamą valstybės garantijos, kuria rėmėsi rinkos dalyviai, ypač obligacijų savininkai, pirkdami po šios datos FT vieną po kitos išleistas emisijas, pobūdį. Šie faktai leidžia teigti, kad valstybė FT atžvilgiu elgiasi kaip „skolintoja blogiausiu atveju“, o tam nebūtų ryžęsis joks atsargus investuotojas.

3.9. **ECTA pastabos**

(89) *European Telecoms Association* (ECTA) laikosi nuomonės, kad ministerijos 2002 m. liepos ir spalio mėn. pareiškimai ir 9 mlrd. EUR kredito linijos skyrimas, taip pat išankstinis valstybės įsipareigojimas dalyvauti būsimoje kapitalo didinimo operacijoje yra valstybės pagalba. Skirta pagalba suteikė FT galimybę išlikti vientisu operatoriumi ir padidinti savo valdomą *Orange* kapitalo dalį. ECTA laikosi nuomonės, kad į FT padėtį patekusi bendrovė būtų turėjusi elgtis visiškai kitaip – taip, kaip pasaulinių telekomunikacijos paslaugų rinkoje elgėsi tokie FT konkurentai kaip *British Telecom* ir KPN, turėję perleisti dalį strateginių aktyvų, kad sumažintų savo skolas.

3.10. **FT pastabos**

(90) FT pastabos buvo pateiktos trijose ataskaitose: i) C. D. Ehlermanno 2004 m. sausio 12 d. ataskaita „Pranešimas, atkreipiantis *France Telecom* dėmesį“; ii) Y. Galmoto 2004 m. sausio 6 d. ataskaita „Ar Europos Bendrijų Teisingumo Teismo teisena leidžia teigti, kad „finansinės priemonės, kurias Vyriausybė skyrė *France Télécom* remti“ ir dėl kurių Komisija pradėjo procedūrą pagal Sutarties 88 straipsnio 2 dalį, reiškė „valstybės lėšų panaudojimą“ šios bendrovės naudai?“ ir iii) HSBC ataskaita „2004 m. sausio 6 d. HSBC nuomonė“.

(91) Pirmojoje ataskaitoje Prancūzijos Vyriausybės veiksmai analizuojami pagal valstybės pagalbai apskritai taikomas taisykles, ypač atsižvelgiant į atsargaus investuotojo principą. Be to, ataskaita siekiama įrodyti, kad tuo metu, kai Vyriausybė priėmė sprendimą dalyvauti restruktūrizuojant kapitalą ir paskelbė apie savo pasirengimą suteikti akcininko avansą, pagal gairių nuostatas FT nebuvo finansinių sunkumų turinti bendrovė. Ataskaitoje pabrėžiama, jog yra normalu ir įprasta, kai pagrindinį paketą valdantis akcininkas skiria avansą siekdamas paankstinti savo indėlį į kapitalo restruktūrizavimą.

(92) Antrojoje ataskaitoje daugiausia dėmesio skiriama klausimui, ar vien paprastu pranešimu apie kredito linija suteikiamą akcininko avansą galima įpareigoti valstybės lėšas. Kaip nurodoma ataskaitoje, valstybės lėšos nebuvo panaudotos, nes galiausiai neprireikė nei skirti kredito liniją, nei skirti garantiją, dėl kurios būtų prireikę gauti biudžeto įstatymo leidimą. Beje, valstybės lėšos nebuvo panaudotos, nes pagal Prancūzijos įstatymus joks žodinis valdžios institucijos pareiškimas neturi galios kaip nors įpareigoti valstybės lėšas ir atlikti kokį nors valstybės lėšų pervedimą, taigi čia kalbama tik apie paprastus ministerijos pareiškimus, kurie neturi neigiamo poveikio valstybės biudžetui.

(93) Trečiojoje ataskaitoje analizuojamas valstybės veiksmų nuo 2002 m. rugsėjo 4 d. (kai buvo paskelbti pirmojo pusmečio rezultatai) iki 2003 m. balandžio 15 d. (kai buvo padidintas kapitalas) ekonominis pagrįstumas. Ataskaitoje remiamasi FT būklės 2002 m. rugsėjį tyrimu ir operuojama skirtumu tarp FT veiklos rezultatų (naudinga veikla, potencialiai didinanti operacinius pinigų srautų rodiklius) ir operatoriaus skolos dydžio. Ataskaitoje daroma išvada, kad grupės generuojamų pinigų srautų nesutapimas laiko atžvilgiu su didelių trumpalaikių skolų mokėjimo terminais (2003–2005 m.) kelia skolos perfinansavimo, o ne mokumo sunkumų.

(94) HSBC taip pat rašo apie trumpalaikio likvidumo krizę, kurią dar pasunkino rinkos ir grupės tarpusavio pasitikėjimo krizė. HSBC patikslina, kad, esant tokiai padėčiai, racionalus požiūris vertė neatidėliojant sukurti veiksmų planą veiklos rezultatams gerinti, padidinti kapitalą, perskirstyti skolą ir imtis tikslingos aktyvų perleidimo politikos. HSBC pabrėžia, kad šiuo atveju „Ambition 2005“ yra išsamus ir racionalus padėtį atitinkantis planas, nes jis leidžia, pagerinus veiklos rezultatus ir perleidus aktyvus, bet nepakirtus pagrindinių veiklos sričių, sukurti 15 mlrd. EUR pinigų srautus. HSBC pabrėžia, jog bendrovės kapitalo didinimas įgyvendinant veiklos stabilizavimo planą yra natūralus sprendimas siekiant išlyginti balanso pusiausvyrą. HSBC tvirtina, kad žodinė didžiojo akcininko parama yra taip pat įprastas ir protingas dalykas ir kad taip pat normalu ir

([22]) 2002 m. gruodžio 2 d. Dekretas Nr. 2002–1409, iš dalies pakeičiantis 1967 m. gruodžio 17 d. Dekretą Nr. 65–1117 dėl finansinės ir administracinės ERAP struktūros.

([23]) 2002 m. gruodžio 30 d. Įstatymo Nr. 2002–1576 dėl 2002 m. biudžeto įstatymo pataisų 80 straipsnis.

įprasta, jei pavyzdiniai akcininkai skelbia savo sprendimą anksčiau nei kiti akcininkai. HSBC dar pabrėžia, kad akcininko avansas šiuo atveju buvo nerizikinga, rentabili ir įprasta operacija siekiant – kol bus padidintas kapitalas – apginti pagrindinio akcininko turtinius interesus, nes gruodžio mėnesį padidinti kapitalo nebuvo įmanoma dėl priežasčių, susijusių su kalendoriniu planu. HSBC pridūrė, jog avansas buvo numatytas pagal rinkos sąlygas.

(95) HSBC ataskaitoje taip pat minimas FT akcijų biržos kurso kitimas ir pabrėžiama, kad 2002 m. liepos mėn. akcijų kursas pakilo pasklidus gandams apie nacionalizavimą, o rugsėjo mėn. nukrito, nes nors rinka jau žinojo apie galimą kapitalo didinimą 15 mlrd. EUR, bet operacijos sąlygos dar buvo neaiškios. Ataskaitoje taip pat akcentuojama, kad iš finansinių FT prognozių valstybė galėjo spėti apie pakankamą rentabilumą: pagal DCF – *discounted cash flow* – metodą kapitalo restruktūrizavimo metinė grąža yra 25 %, nors vidutinis telekomunikacijų rinkos rodiklis yra 9,9 %.

(96) Atsakydama į NERA ataskaitą FT teigia, kad sąlygų, kuriomis valstybei kiltų atsakomybė dėl pažado nesilaikymo, šioje byloje nėra. Bet kuriuo atveju vieno pažado, net jeigu žadama mokėti tam tikrą sumą pinigų, nepakanka siekiant įpareigoti valstybės lėšas arba be teisinio akto „susaistyti valstybės lėšas“. FT šiuo klausimu daro išvadą, kad pagal Prancūzijos teismų praktiką negalima įrodyti, jog šiuo atveju dėl sąlyginio pažado suteikti akcininko avansą būta „valstybės lėšų pervedimo“.

(97) Anot FT, valstybė nesuteikė FT kredito linijos tarpininkaujant ERAP. Pareiškimai negali teisiškai įpareigoti valstybės nei FT, nei trečiųjų šalių atžvilgiu. Valstybė negali įsipareigoti be teises sukuriančio akto, priimto atsižvelgiant į kompetencijos normas ir į biudžeto valdymo procedūrą.

(98) FT visų pirma pabrėžia kontekstą, kuriame buvo paskelbti pranešimai, ir patikslina, kad tai būtina norint įvertinti tikrąjį jų poveikį. Taigi atliekant pareiškimų analizę atsižvelgiant į įvykius, įvykusius nuo 2002 m. birželio pabaigos iki gruodžio mėnesio, aiškėja, kad pareiškimai negalėjo būti laikomi pažadu, ir neįrodoma, kad atitinkamos valstybės numatytos priemonės buvo finansinio pobūdžio. Tuo metu Vyriausybėje būta skirtingų nuomonių, tad ekonomikos ir finansų ministras neatstovavo Vyriausybės pozicijai. Atlikus faktų analizę aišku, kad nebuvo jokio valdžios atstovų ketinimo, nes jie nežinojo, kaip spręsti problemą, o operatoriai nė karto nepareiškė tikį, kad valstybė įsipareigojo pasirinkti vieną ar kitą sprendimą.

(99) FT daro išvadą, jog konsultanto išvados yra klaidingos, nes:

— „FT grupės padėties analizė paskelbus pirmojo 2002 m. pusmečio rezultatus parodė, kad grupės balansas nestabilus, o ji turi trumpalaikio likvidumo problemų, bet veiklos rezultatai labai geri.

— Iš priemonių, kurių turi imtis atsargus akcininkas didelio įsiskolinimo atveju, analizės aišku, kad grupės, kurios aktyvai yra geri ir vidinė bendrovės vertė didesnė už jos rinkos vertę bei grynąją skolą, sprendimas vykdyti pertvarkymo planą ir jame numatytą kapitalo restruktūrizavimą yra protingas.

— Sukurtos vertės ir grąžos perspektyvų analizė leidžia teigti, kad valstybė labai gerai investuoja dalyvaudama kapitalo didinimo operacijoje ir nedaug rizikuoja reikalui esant numačiusi akcininko avansą.“

4. **PRANCŪZIJOS PASTABOS**

(100) Prancūzijos Vyriausybė iš anksto pabrėžė, kad nuo pat pradžių laikėsi atsargaus privataus investuotojo principo. Tad tuoj po FT 2002 m. pirmojo pusmečio rezultatų paskelbimo, kai, nepaisant gerų veiklos rezultatų, išaiškėjo nestabili finansinė struktūra ir didelis nuosavųjų išteklių poreikis, valstybė padarė išvadas, paskyrė naują Bendrovės vadovą ir sukūrė bankų sindikatą, o šis įsipareigojo nuo 2002 m. rugsėjo mėnesio atėjus laikui garantuoti tinkamą kapitalo plėtros operacijos baigtį. Kartu Vyriausybė iš naujųjų vadovų pareikalavo atlikti išsamų Bendrovės auditą. Pagal planą „Ambition 2005“, apie kurio vykdymą pagrindinis akcininkas buvo nuolat informuojamas, ir remdamasi bankų sindikato įsipareigojimu Vyriausybė 2002 m. gruodžio 4 d. paskelbė apie savo sprendimą prisidėti 9 mlrd. EUR prie Bendrovės nuosavųjų išteklių didinimo ir taip pat pranešė, kad yra

pasirengusi ERAP tarpininkaujant rinkos sąlygomis suteikti FT galimą avansą iš šios sumos. Tačiau, atsižvelgdama į finansines šio avanso skyrimo sąlygas ir Komisijos pareikštas abejones dėl pagalbos elementų šioje priemonėje, FT verčiau pasirinko tiesiogiai kreiptis į obligacijų rinką.

4.1. **FT finansinė padėtis**

(101) Prancūzijos Vyriausybė tvirtina, kad sprendimo dėl investicijos priėmimo momentu FT nebuvo sunkumų patirianti bendrovė, kaip ji apibrėžiama gairėse ([24]). Iš esmės Bendrovės apyvarta buvo nuolat didėjanti (10 % augimas, 2001 m. pirmąjį pusmetį lyginant su 2002 m. pirmuoju pusmečiu), iš veiklos gauti pinigų srautai buvo dideli ir didėjo greičiau nei apyvarta. Prancūzijos Vyriausybė susipažino pagal 2002 m. birželio 30 d. duomenis su nestabilia Bendrovės finansine padėtimi ir patikslino, kad nuostoliai daugiausia atsirado dėl atidėjimų ir neeilinių amortizacinių išskaitymų, susijusių su aktyvų, įsigytų prieš visiškai nenumatytai pasikeitusią rinkos situaciją, nuvertėjimu. Ji taip pat pabrėžė, kad FT operacijų kaštai didėjo lėčiau nei apyvarta, vadinasi, didėjo ir jos pelningumas. Beje, gerėjo veiklos rezultatai ir didėjo iš veiklos gauti pinigų srautai (daugiau nei 15 % didesni pinigų srautai, palyginti su 2001 m. pirmuoju pusmečiu). Prancūzijos Vyriausybė pabrėžia, kad ir taip geras FT veiklos rezultatų perspektyvas dar pagerino planas TOP. Šie rezultatai pasitvirtino paskelbus 2002 m. ataskaitas, kuriose atsispindėjo naujųjų Bendrovės vadovų pasirinkta teigiama veiklos dinamika.

(102) Dėl gairių 5 skyriaus a punkte numatyto nuosavųjų išteklių vertinimo kriterijaus Prancūzijos Vyriausybė tvirtina, kad pagal Komercijos kodekso L225–248 straipsnio nuostatas reikšminis rodiklis yra FT SA akcinis kapitalas, kuris visuomet išliko pozityvus ir niekad nebuvo sumažėjęs daugiau nei per pusę. Prancūzijos Vyriausybė pabrėžia, kad dėl to FT nebuvo atsidūrusi toje gairėse apibrėžiamoje padėtyje, kai nuosavieji ištekliai būna mažesni nei akcinis kapitalas.

(103) FT nebuvo atsidūrusi nemokumo situacijoje, buvo tik nustatyti 2003 m. pirmąjį pusmetį galimi likvidumo sunkumai, kilsiantys, jei neįvyktų laukiamas rinkos atsigavimas. Prancūzijos Vyriausybė pridūrė, kad FT tuomet jau buvo surinkusi 6,9 mlrd. EUR lėšų, grąžintinų iki 2002 m. gruodžio 31 d., todėl galėjo žengti per 2003 m. slenkstį nesikreipdama pagalbos į finansų rinkas. Prancūzijos Vyriausybė atkreipė dėmesį, kad Bendrovė pasinaudojo sindikuotu kreditu, pigesniu nei obligacinė paskola, ir galėjo disponuoti sindikuoto kredito suteiktais 4 mlrd. EUR.

(104) Prancūzijos Vyriausybė ypač pabrėžė, kad 2002 m. FT dalyvavo finansinių rinkų veikloje, ir išvardijo visas apyvartoje esančias finansavimo priemones, kuriomis disponavo FT nuo 2002 m. liepos 11 d. iki 2003 m. sausio 15 d. ([25]) Ji taip pat paminėjo, kad 2002 m. vasario 14 d. FT susiderėjo dėl 15 mlrd. EUR vertės sindikuoto kredito linijos ir kad 2002 m. FT išleido obligacijų emisijų ([26]), iš jų 442,2 mln. EUR – akcijomis atlyginamų obligacijų.

(105) Prancūzijos Vyriausybė taip pat pabrėžė, kad FT negrėsė jokia finansinė rizika dėl reitingavimo agentūrų prastesnio vertinimo, nes įsipareigojimuose (*covenants*) nebuvo numatyta išankstinio šaukimo išlyga.

(106) Be to, pagal sutampančią kelių bankų, į kuriuos kreiptasi patarimo 2002 m. birželio–lapkričio mėn., nuomonę, iki plano „Ambition 2005“ paskelbimo ir pranešimo apie pagrindinio akcininko paramą FT buvo pajėgi perfinansuoti savo skolas obligacijų rinkose. Prancūzijos Vyriausybė nurodė, kad atitinkamai 2002 m. liepą ir 2002 m. rugsėjį bankas *Barclays* ir bankas *Dresdner Kleinwort Wasserstein* pasisiūlė jau nuo spalio ar lapkričio įgyvendindami mainų programas perfinansuoti obligacines FT skolas, kurių terminas baigiasi 2003–2005 m.

4.2. **Plano „Total Operational Performance“ (TOP) racionalumas**

(107) Prancūzijos Vyriausybė akcentavo, kad atsižvelgiant į tai, kas buvo išdėstyta, pinigų srautų didinimas ir nuosavųjų išteklių stiprinimas pagal planą „Ambition 2005“ yra strategijos, kurią būtų vykdęs bet kuris atsargus pagrindinis akcininkas, sudedamosios dalys.

([24]) Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti (OL C 244, 2004 10 1, p. 2).
([25]) Prancūzijos Vyriausybė minėjo obligacijų emisijas, kredito linijas, trumpalaikius komercinius vekselius, trumpalaikes paskolas, paskolų investavimo operacijas ir išvestinius produktus.
([26]) Nuo 2002 m. liepos 26 d. iki plano „Ambition 2005“ pristatymo, t. y. iki 2002 m. gruodžio 4 d., FT išleido 70 mln. EUR obligacinės paskolos emisiją (2002 m. liepos 26 d.) ir 150 mln. EUR seriją iš 2001 m. kovo mėn. 3,5 mlrd. EUR obligacinės paskolos.

(108) Dėl plano TOP racionalumo Prancūzijos Vyriausybė atsako, kad šis planas yra svarbus FT žingsnis. Tai globalus valdymo perorientavimo planas, grindžiamas konkrečiais veiksmais, kurie jau davė teigiamų rezultatų. Ji patikslina, jog tai ypač tikslus planas, leidžiantis padidinti Bendrovės rentabilumą ir iki 2005 m. pasiekti, kad investicijų grąžos norma (IGN) tiems investuotojams, kurie dalyvavo 2003 m. balandžio mėn. kapitalo didinimo operacijoje, būtų 43 %, tai yra daug didesnė nei referencinė IGN (11 %), kurios tikisi investuotojai telekomunikacijų rinkoje. Plane TOP taip pat numatyta optimizuoti kadrų valdymą. Dėl koncesijų plano Prancūzijos Vyriausybė tvirtina, kad aktyvų perleidimas 2002 m. leido nukelti galimą likvidumo problemą į 2003 m. pabaigą nesikreipiant į finansines rinkas.

(109) Prancūzijos Vyriausybė galiausiai pabrėžia, kad konkuruojančių operatorių vykdytos strategijos neatrodo atsargesnės ir kad planą galima vertinti ne pagal aktyvų, kuriuos planuojama perleisti, mastą arba strateginę vertę, bet pagal bendrą viso plano racionalumą. Be to, 2002 m. gruodžio ir 2003 m. sausio obligacijų emisijų sėkmė *a posteriori* įrodė privačių investuotojų pasitikėjimą FT operacijų potencialu.

4.3. **Atsargaus investuotojo principo taikymas investicijai į nuosavųjų išteklių didinimą**

(110) Dėl atsargaus privataus investuotojo principo taikymo valstybės pranešimui apie savo dalyvavimo nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijoje paankstinimą, Prancūzijos Vyriausybė teigia, kad jos sutikimas yra susijęs su naujojo vadovo pateiktu nauju patikimu stabilizavimo planu ir su bankų dalyvavimu.

(111) Dėl lygiagretaus vyksmo principo taikymo Prancūzijos Vyriausybė pareiškė, jog nuo pat pradžių valstybė akcininkė ėmėsi visų priemonių, kad užtikrintų viešųjų ir privačių akcininkų dalyvavimą vienu metu, ir nežengė jokio žingsnio anksčiau už privačius investuotojus. Pranešimas apie valstybės ketinimą dalyvauti nuosavųjų išteklių stiprinime buvo paskelbtas 2002 m. rugsėjo 12 d., o bankų sindikatas jau nuo 2002 m. rugsėjo buvo įsipareigojęs atėjus laikui garantuoti privačių investuotojų investicijų į kapitalo didinimą, atliekamų šalia valstybinio investuotojo, patikimumą, su sąlyga, kad rinkai bus paskelbtas patikimas padėties stabilizavimo planas. Prancūzijos Vyriausybė pabrėžė, jog tokia sąlyga yra normali, turint galvoje nestabilią FT finansinę situaciją, ir patikslino, kad dėl valstybės investicijos taip pat reikėjo skelbti rinkai patikimai atrodantį stabilizavimo planą. Jei privatūs investuotojai nebūtų suteikę garantijos, valstybė nebūtų paskelbusi tokio pranešimo.

(112) Prancūzijos Vyriausybė taip pat tvirtina, kad privačios investicijos buvo gautos anksčiau už valstybines, nes privačių investuotojų finansiniai įnašai obligacinių paskolų ir bankinių kreditų restruktūrizavimo pavidalu nuo 2002 m. gruodžio iki 2003 m. vasario buvo dideli. Prancūzijos Vyriausybė patikslina, kad galimas valstybės lėšų skyrimo vertinimas turi būti atliekamas atsižvelgiant į šias privačias investicijas.

(113) Prancūzijos Vyriausybė pabrėžia, jog, remiantis Sprendimu *Alitalia* ([27]), oficialus valstybės įsipareigojimas buvo duotas ne anksčiau, nei gautas oficialus bankų įsipareigojimas. Privačių akcininkų investicijos yra reikšmingos, nes jos sudaro 40 %.

(114) Dėl laukiamos grąžos Prancūzijos Vyriausybė teigia, kad, kaip minėta, atsargaus privataus investuotojo principo laikymąsi įrodė puikios plano TOP grąžos perspektyvos, kurias patvirtino palanki rinkos reakcija.

(115) Prancūzijos Vyriausybė pabrėžė, jog kapitalas buvo padidintas, kai tik atsirado techninė galimybė valstybei ir investuotojams pateikti atnaujintus duomenis apie Bendrovės veiklos perspektyvas, o tai įrodo, kad valstybė rinkosi kokybiškus investuotojus, kuriuos įkvepia ilgalaikio rentabilumo perspektyvos.

4.4. **Akcininko avansas**

(116) Prancūzijos Vyriausybė tvirtina, kad FT niekuomet nepasirašė avanso projekto, pirma, dėl per sunkių FT pasiūlytų finansinių sąlygų, antra, dėl to, kad Komisija pareiškė abejonių dėl šios priemonės teisėtumo pagal Sutarties nuostatas. Todėl pagal akcininko avanso projektą Bendrovei nebuvo skirta jokių valstybės lėšų. Prancūzijos

([27]) 2000 m. gruodžio 12 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Alitalia/Komisija*, T-296/97, ECLI:ES:T:2000:289.

Vyriausybė patikslina, kad 2002 m. gruodžio 4 d. valstybės paskelbtas avansas negali įsigalioti, nes šiame pranešime skelbiama tik apie valstybės akcininkės įsipareigojimą dalyvauti Bendrovės kapitalo didinimo operacijoje, o apie *galimą* akcininko avanso skyrimą tik užsimenama.

(117) Ji taip pat pareiškė, kad bet kuriuo atveju pranešimas apie projektą nesuteikė FT jokio pranašumo.

(118) Prancūzijos Vyriausybė tvirtina, kad, kadangi avansas neįsigaliojo, jis FT skirtas nebuvo ir negalėjo nukelti vėlesniam laikui Bendrovės grynųjų pinigų trūkumo. Prancūzijos Vyriausybė teigia, kad pranešimas apie avansą nėra garantija. Prancūzijos teisė nepripažįsta menamos garantijos: bet kuri valstybės teikiama garantija turi būti įtvirtinta įstatymu. Pranešimo apie galimą valstybės avansą prilyginimas garantijai nėra tikslus. Beje, Prancūzijos Vyriausybė pabrėžia, kad valstybės garantijos, suteiktos ERAP, kad ši galėtų finansuoti investiciją į didinamus FT nuosavuosius išteklius, negalima laikyti FT suteikta garantija. Dėl ERAP Prancūzijos Vyriausybė patikslina, kad jos vaidmuo buvo visiškai neutralus ir kad ji buvo reikalinga tik dėl su biudžetu susijusių priežasčių.

(119) Lygiai taip pat valstybės pranešimas apie avanso projektą negalėjo palengvinti FT patekimo į obligacinę rinką. Visų pirma, obligacinėms paskoloms negalioja jokia garantija, nes jų trukmė ilgesnė už avanso. Be to, obligacijų turėtojai niekam negali skųstis, jei atėjus laikui už jas neatsiskaitoma. Antra, Prancūzijos vyriausybė pabrėžė, kad neįmanoma lyginti valstybės pranešimo apie galimybę paankstinti jos investiciją į nuosavųjų išteklių didinimą su Komisijos sprendimu 2001/89/EB (*Crédit Foncier de France*) ([28]) suteikta garantija, nes šioje byloje planuotas avansas buvo hipotetinis, o jo trukmė bei dydis griežtai nustatyti, todėl jis vienas pats negalėjo išspręsti Bendrovės finansinių problemų, turint galvoje artėjančius skolų grąžinimo terminus. Trečia, Prancūzijos vyriausybė pabrėžė, kad obligacijų emisijas lėmė išimtinai tik rinkos požiūris į FT galimybes savarankiškai be valstybės garantijos įvykdyti savo įsipareigojimus. Tad pasitikėjimą, kurį parodė rinka šių obligacinių emisijų atžvilgiu, iš esmės lėmė pasikeitusi vadovų komanda ir palankiai priimta naujoji strategija, pateikta plane „Ambition 2005“.

(120) Dėl atsargaus investuotojo principo ir galimo avanso skyrimo suderinamumo Prancūzijos Vyriausybė pabrėžė, kad, kadangi buvo priimtas sprendimas dalyvauti didinant kapitalą ir įvykdytos reikalingos sąlygos, valstybės sprendimas paankstinti savo investiciją buvo logiškas. Pirmosios diskusijos dėl šio avanso projekto prasidėjo 2002 m. lapkritį. Prancūzijos Vyriausybė taip pat paminėjo, kad tokios priemonės teisėtumas buvo neginčijamas, nes, kaip minėta, ji buvo pagrįsta patikimu ir detaliu planu, jo turinio esmė buvo žinoma avanso projekto paskelbimo metu 2002 m. gruodžio 4 d. Be to, su sąlyga, kad rinkai bus pateiktas patikimas planas, valstybė jau buvo užsitikrinusi bankų sindikato garantiją ir jau lapkričio pabaigoje turėjo visus reikalingus duomenis, kad galėtų būti tikra, jog ši sąlyga bus įvykdyta, kadangi po naujųjų vadovų paskyrimo rinkos nuotaikos buvo palankios. Čia Prancūzijos Vyriausybė dar pabrėžia, kad nėra tikslinga vertinti šioje byloje operuojamų sumų dydžio, bet reikia, remiantis Sprendimu *Alitalia*, ištirti, ar operacijos finansavimo sąlygos atitinka panašaus dydžio įmonės sąlygas.

(121) Kalbėdama apie atlygį už galimą avansą, Prancūzijos Vyriausybė tvirtina, kad jis atitiko rinkos sąlygas ir kad, atsižvelgiant į jo pavaldumą, į jį dar buvo įskaičiuoti komisiniai. Prancūzijos Vyriausybė taip pat atkreipia dėmesį, kad projekte buvo numatyti komisiniai už avanso nepanaudojimą ir kad užtikrintumo nebuvimas neprieštarauja atsargaus investuotojo praktikai, kai akcininkas skiria trumpalaikį avansą paankstindamas investiciją į kapitalo didinimą. Prancūzijos Vyriausybė taip pat nurodo, kad atlyginimas akcijomis tikrai buvo numatytas ir grindžiamas grynaisiais.

4.5. **Valstybės pranešimai**

(122) Prancūzijos Vyriausybė apibrėžia kontekstą, į kurį turi būti atsižvelgiama nagrinėjant Vyriausybės, kuri veikė kaip atsargi akcininkė, pareiškimus. Nuo 2002 m. rugsėjo iki gruodžio valstybė paskatino vadybos pokyčius, iš jų svarbiausias buvo FT vadovo pakeitimas ir iš karto po to sukurtas restruktūrizavimo planas ir užsitikrinta privačių investuotojų parama galimam būsimam kapitalo didinimui. Anot Prancūzijos Vyriausybės, šie veiksmai padarė lemiamą finansinę įtaką, sužadino labai palankų finansinių rinkų nusiteikimą ir padėjo išlyginti FT akcijų kursą.

([28]) 1999 m. birželio 23 d. Komisijos sprendimas 2001/89/EB, kuriuo su išlygomis pritariama paramai, kurią Prancūzija teikia *Crédit Foncier de France* (OL L 34, 2001 2 3, p. 36).

(123) Prancūzijos Vyriausybė pabrėžia, jog valstybė niekada netvirtino ir nedavė suprasti, kad teiks FT besąlyginę ir neribotą pagalbą. Ji priduria: „Valstybė <…> dar vasarą pabrėžė, kad ji veiks kaip atsargi privati investuotoja, o ne kaip valdžios institucija, ir kad kaip akcininkė ji rengėsi veikti tokiomis sąlygomis (kurios dar bus patvirtintos), kokiomis pasirinktų veikti privatus investuotojas, o tai reiškia, kad valstybė jokiu būdu dar nėra priėmusi besąlyginio ir neatšaukiamo sprendimo veikti“ ([29]). Šie pareiškimai, niekuo nesiskiriantys nuo tų sąlygų, kurias pasirinktų privatus investuotojas, de facto griauna besąlyginės ir neatšaukiamos pagalbos versiją. Prancūzijos Vyriausybė taip pat pažymi, kad jos pareiškimai, skelbti nuo 2002 m. liepos iki spalio, tėra „„neapibrėžti preliminarūs pareiškimai“ nesiimant „juos įgyvendinančių priemonių“ ([30]). Prancūzijos Vyriausybė patikslino, kad vėlesnius pareiškimus reikėtų vertinti atsižvelgiant į pirmąjį pranešimą ir kad teiginys, jog jau 2002 m. liepos 12 d. valstybė priėmė „neatšaukiamą sprendimą remti FT“ ir ta proga „neatšaukiamai įsipareigojo dalyvauti nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijoje“, yra klaidingas. Prancūzijos Vyriausybė pabrėžia, kad 2002 m. rugsėjį akcininkas pirmą kartą pranešė apie savo sprendimą dalyvauti Bendrovės nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijoje ir apie tai, kad tai „bus rinkos stebima operacija (turimas galvoje grafikas, kuris bus sudarytas atsižvelgiant į rinkos sąlygas)“ ([31]).

(124) Dėl 2002 m. spalio 2 d. pranešimo Prancūzijos Vyriausybė pareiškė, kad juo patvirtinama, jog išankstinė valstybės investicijos sąlyga buvo patikimo plano pristatymas.

(125) Prancūzijos Vyriausybė taip pat tvirtina, kad „vienintelės specifinės priemonės, kurių valstybė numatė imtis kaip pagrindinė FT akcininkė, yra išdėstytos Komisijai perduotoje informacijos/pranešimo byloje ir viešai paskelbtos 2002 m. gruodžio 5 d.: dalyvavimas kartu su privačiais investuotojais FT kapitalo didinimo 15 milijardų eurų operacijoje proporcingai valstybės valdomo FT kapitalo daliai ir galimas akcininko avansas, atlyginamas pagal rinkos sąlygas ir teikiamas iki kapitalo didinimo. Tai, kad valstybė priminė veiksianti kaip atsargi akcininkė, niekaip negali būti laikoma valstybės garantija. Jei 2002 m. liepos–spalio mėn. valstybės pareiškimai teisiškai būtų buvę iš tikrųjų prilyginti arba bent rinkos bei reitingavimo agentūrų palaikyti pažadu FT naudai suteikti „neribotą garantiją“, tuomet FT reitingas liepos mėnesį nebūtų smukęs, o palūkanų normų skirtumai bei FT reitingas per šį laikotarpį būtų atspindėję „valstybės“ rizikos lygį (balas AAA ir labai mažas palūkanų normų skirtumas). Galiausiai tai, kad, nepaisydamos jokios aiškios ar menamos garantijos ar specifinės priemonės bei neatsižvelgdamos į Bendrovės finansinę situaciją atitinkamu momentu, reitingavimo agentūros galbūt atsižvelgė į tai, jog valstybė yra pagrindinė FT akcininkė, negali būti vertinama kaip valstybės pagalba. Tai prieštarautų Bendrijos teisės neutralumo principui, įtvirtintam EB sutarties 295 straipsnyje“ ([32]).

4.6. **FT akcijų kurso kitimas**

(126) Prancūzijos Vyriausybė pažymėjo, kad FT biržos kursui įtakos turėjo tik operacijų priemonės. 2002 m. spalio 2 d. Bendrovės kursas pakilo (per savaitę nuo spalio 2 d. daugiau nei 10,4 %) paskelbus apie naujojo vadovo paskyrimą ir toliau nuolat didėjo ir šoktelėjo 2002 m. gruodžio 5 d. paskelbus apie planą TOP bei naująjį vykdomąjį komitetą; tuomet kursas per dvi dienas pakilo daugiau nei 25 %. Prancūzijos Vyriausybė teigia, kad principiniai pareiškimai, valstybės paskelbti 2002 m. liepos–spalio mėn., nebuvo lemiami šios progresijos veiksniai ir kad, kol nebuvo priimtos operacijų priemonės, kurso kitimas buvo svyruojantis, o tai reiškia rinkos abejones dėl Bendrovės padėties. Prancūzijos Vyriausybė pabrėžia, jog šios abejonės sukėlė biržos kurso kritimą, o 2002 m. rugsėjo 30 d. po palyginti stabilios vasaros be jokių ypatingų gandų ar pranešimų buvo pasiektas žemiausias lygis. Ji patikslina, kad tuo laikotarpiu valstybės pareiškimai apie ketinimus imtis visos jai, kaip akcininkei, tenkančios atsakomybės niekaip nepaveikė FT akcijos kurso kritimo tendencijos.

4.7. **Pastabos dėl NERA ataskaitos**

(127) Dėl NERA ataskaitos teisinės dalies Prancūzijos Vyriausybė pateikė šias pastabas:

— „Teisinė ataskaita grindžiama klaidinga (arba net tendencinga) faktų interpretacija. Ypač <…> akivaizdžiai šioje ataskaitoje iškraipomos visiškai aiškios ekonomikos ministro mintys, išsakytos 2002 m. liepą išspausdintame pokalbyje su žurnalistu. Prancūzijos Vyriausybė griežtai nesutinka, kad būtų peršamos tokios nepagrįstos interpretacijos darant tariamai teisines išvadas, ypač kai teigiama, jog buvo valstybės *France Télécom* suteikta

([29]) 2003 m. liepos 29 d. Prancūzijos Vyriausybės pastabos, p. 8.
([30]) 2003 m. liepos 29 d. Prancūzijos Vyriausybės pastabos, p. 9.
([31]) 2003 m. liepos 29 d. Prancūzijos Vyriausybės pastabos, p. 8.
([32]) 2003 m. liepos 29 d. Prancūzijos Vyriausybės pastabos, p. 9.

kažkokia garantija.“ „Kalbama net ne apie oficialų Vyriausybės ar *France Télécom* pranešimą, o apie paprastą spaudos straipsnį, kuriame ekonomikos ministro interviu tekstas pakartojamas daug platesniame su Vyriausybės prioritetais susijusiame kontekste, taigi neturi jokios įrodymo galios.“

— „Valstybė, *France Télécom* akcininkė, ne tik visuomet siekė veikti kaip atsargi investuotoja *France Télécom* atžvilgiu, bet ir aiškiai ir viešai pareiškia, kad tokia pozicija bus išankstinė visų jos pareiškimų šioje byloje sąlyga <…>“ 2002 m. liepos mėn. ministro interviu nekalbama apie jokį sprendimo priėmimą. „<…> [T]ikėdama FT gyvybingumu, Vyriausybė tik konstatavo rinkos abejones dėl *France Télécom* padėties ir, kaip pagrindinė akcininkė, stengėsi paaiškinti savo nuomonę, tuo metu nebūdama pajėgi nustatyti tikslią diagnozę ar priimti kokį nors sprendimą. Be to, nėra jokio pagrindo *a priori* manyti, kad terminu „atitinkamos priemonės“ buvo norėta pavadinti būtent finansines priemones.“

— „Prancūzijos Vyriausybė, be to, pastebėjo daugybę netikslumų teisinėje ataskaitoje pateikiamuose samprotavimuose. Taigi ši ataskaita įrodo akivaizdžią objektyvumo stoką tiek darant ginčytinus teisinius vertinimus (ypač dėl ketinimų pranešimų vertinimo ir vienašalio įsipareigojimo reikšmės civilinėje ir komercinėje teisėje), tiek tiriamiems faktams nepagrįstai taikant kai kurias nesusijusias teisines normas (pavyzdžiui, kai verslo vadybos teorija ar tarptautinės viešosios teisės normos taikomos santykiams tarp bendrovės ir jos pagrindinio akcininko).“

— „Teisinės ataskaitos, kuria siekiama įrodyti *France Télécom* suteiktos „neribotos valstybės garantijos“ buvimą, išvados pagal Bendrijos teisę yra apskritai nepagrįstos.“ Remiantis Sprendimu *Compagnie nationale Air France* ([33]), teiginiai, dėl kurių reiškiamas kaltinimas, niekaip negali būti laikomi tvirtu ir besąlyginiu valstybės įsipareigojimu.

— Dėl to, kad liepos mėnesio ministro pareiškimas lyginamas su ketinimų pareiškimu, Prancūzijos Vyriausybė teigia, jog „i) visų pirma, ketinimų pareiškimas privalo būti skirtas naudos gavėjui, ii) antra, pratęsiant ką tik išsakytą mintį, procedūros sėkmė priklauso nuo naudos gavėjo sutikimo, iii) galiausiai duoto įsipareigojimo reikšmė (kalbant tiek apie jo turinį, tiek apie tai, kokią galią jam nori suteikti autorius) išimtinai priklauso nuo vartojamų terminų“. „Todėl <…> dėl mažų mažiausiai bendro ministro pareiškimų pobūdžio, be jokios abejonės <…> atkrenta <…> įsipareigojimo „France Télécom“ ar jo kreditoriams ir, a fortiori, bet kokio įsipareigojimo dėl būsimo rezultato (tad ir garantijos) bei išteklių panaudojimo galimybė.“ „Ministro atsakymas <…> liudija tik tai, kad jokio sprendimo – išskyrus sprendimą veikti kaip „atsargiai investuotojai“ – tuo metu valstybė akcininkė nebuvo priėmusi, nors ji tikėjo Bendrovės veiklos gyvybingumu, bet tuo metu negalėjo nustatyti pakankamai tikslios diagnozės ar priimti kokį nors sprendimą.“ „Teismų praktikoje <…> dar nebuvo, kad garantinį įsipareigojimą be nurodyto (nurodytų) gavėjo (gavėjų) sau prisiskirtų bet kuris asmuo, įžiūrintis jame naudos. Beje, nieko nuostabaus čia nėra, nes garantijos ar ketinimų pareiškimo esmė yra tokia, kad jie turi būti skirti vienam ar keliems gavėjams. Kita vertus, kadangi nebuvo nurodytas joks konkretus gavėjas, nereikia stebėtis, kad tariamasis įsipareigojimas nebuvo priimtas.“ Kalbant apie verslo vadybos hipotezę, ši koncepcija yra visiškai netinkama šiai bylai.

— Dėl administracinės teisės „viena vertus, paprastas pokalbis su žurnalistu – toks buvo 2002 m. liepos 12 d. ekonomikos ministro pokalbis – nėra „žalą darantis aktas“, sukuriantis teises ir prievoles, o dar mažiau jis yra valstybės garantija *France Télécom*“.

— „Juridinio konsultanto išvados akivaizdžiai prieštarauja Komisijos sprendimų priėmimo praktikai ir Bendrijos teisenai dėl valstybės pagalbos, pagal kurias pagalbos faktas įrodomas remiantis tvirtu, tiksliu ir besąlyginiu atitinkamos valstybės įsipareigojimu, o tokiu niekaip negali būti 2002 m. liepos 12 d. ministro pareiškimas.“ „Bet kokios formos valstybinė priemonė turi būti pakankamai tiksli ir konkreti, kad Komisija galėtų nustatyti pranašumo suteikimo faktą.“

(128) Dėl ekonominės ataskaitos dalies Prancūzijos Vyriausybė pabrėžia, jog analizėje konstatuojama, kad *France Télécom* aptariamuoju laikotarpiu nebuvo sunkumų turinti bendrovė (nes ji dalyvavo kapitalo rinkos veikloje ir neturėjo ilgalaikio gyvybingumo problemų) ir kad valstybės akcininkės indėlis į stabilizavimo planą atitinka privataus investuotojo kriterijų.

([33]) 1996 m. gruodžio 12 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Compagnie nationale Air France/Komisija*, T-358/94, ECLI:ES:T:1996:194; taip pat žr. 1994 m. liepos 27 d. Komisijos sprendimą 94/662/EB dėl *CDC-participations* perkamos *Air France* obligacijų emisijos (OL L 258, 1994 10 6, p. 26).

5. **PRIEMONĖS VERTINIMAS PAGAL SUTARTIES 107 STRAIPSNIO 1 DALĮ**

(129) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai. Remiantis nusistovėjusia teismo praktika, pagalbos sąvoka apima ne tik subsidijas, bet ir įvairių formų intervencijas, kuriomis palengvinama bendrovės biudžetą slegianti našta, ir kartu, nors nėra subsidijos tiesiogine prasme, yra to paties pobūdžio ir turi tokį pat poveikį ([34]). Iš to, kas pasakyta, galima daryti išvadą, kad pagalbos sąvoka grindžiama ekonomine pranašumo sąvoka ir yra išskirtinai susijusi su tokio pranašumo poveikiu, todėl formalus kriterijus nesvarbus ([35]).

(130) Pagal nusistovėjusią teismo praktiką pripažįstama, kad pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, yra suteikta tik tuo atveju, jeigu įvykdytos visos šioje nuostatoje išvardytos sąlygos ([36]). Taigi nustatyta, jog tam, kad nacionalinė priemonė būtų pripažinta valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, pirma, tai turi būti valstybės intervencija arba intervencija panaudojant valstybinius išteklius, antra, šia intervencija turi būti galima daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, trečia, naudos gavėjui ja turi būti suteiktas atrankinis pranašumas ir, ketvirta, ja iškraipoma arba gali būti iškraipyta konkurencija ([37]).

(131) Be to, iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad bet kokios formos valstybinės valdžios intervencija į įmonės kapitalą gali būti laikoma valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, jeigu įvykdomos visos šiame straipsnyje nurodytos sąlygos ([38]).

(132) Dėl sąlygos, pagal kurią nagrinėjama priemonė turi būti analizuojama kaip pranašumo suteikimas jos gavėjui pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, pažymėtina, kad valstybės pagalba laikomos intervencijos panaudojant valstybinius išteklius, kurios, kad ir kokia būtų jų forma, gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti įmonėms pranašumą arba kurios turi būti laikomos ekonomine nauda, kurios ją gaunanti įmonė nebūtų gavusi normaliomis rinkos sąlygomis ([39]).

(133) Šiuo konkrečiu atveju tikslinga visų pirma kelti klausimą dėl FT, kuri finansuojama iš valstybinių išteklių, pranašumo įgijimo. Nors Komisija negalėjo nuspręsti, ar toks pranašumas tikrai yra ir ar jis nėra finansuojamas iš valstybinių išteklių, ji turėtų padaryti išvadą, kad nagrinėjama priemonė nėra valstybės pagalba, nes turi būti įgyvendintos visos valstybės pagalbos buvimo sąlygos.

(134) Visų pirma reikia priminti tokiai analizei taikomus principus, kurie buvo įtvirtinti Sprendime *Bouygues*. Šiame sprendime Teisingumo Teismas nustatė:

„103. <…> kelios viena po kitos einančios valstybės intervencijos taikant SESV 107 straipsnio 1 dalį laikytinos viena intervencija.

104. Taip gali būti, be kita ko, tuo atveju, kai tarp viena po kitos einančių intervencijų, atsižvelgiant į jų laiką, tikslą ir įmonės padėtį šių intervencijų metu, yra toks glaudus ryšys, kad jų neįmanoma atskirti <…>.

([34]) 1994 m. kovo 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Banco Exterior de España*, C-387/92, ECLI:ES:C:1994:100, 13 punktas; 2000 m. rugsėjo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-156/98, ECLI:ES:C:2000:467, 25 punktas; 2000 m. birželio 13 d. Bendrojo Teismo sprendimas *EPAC / Komisija*, T-204/97 ir T-270/97, ECLI:ES:T:2000:148.

([35]) 1984 m. lapkričio 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Intermills / Komisija*, C-323/82, ECLI:ES:C:1984:345, 31 punktas; 1998 m. sausio 27 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Ladbroke / Komisija*, T-67/94, ECLI:ES:T:1998:7, 52 punktas.

([36]) 2010 m. rugsėjo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Deutsche Post*, C-399/08 P, ECLI:ES:C:2010:481, 38 punktas ir jame nurodyta teismo praktika; 2016 m. gruodžio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, ECLI:ES:C:2016:971, 40 punktas; 2016 m. gruodžio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / World Duty Free Group SA ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, ECLI:ES:C:2016:981, 53 punktas ir 2017 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Frucona Kosice*, C-300/16 P, ECLI:ES:C:2017:706, 19 punktas.

([37]) 2010 m. rugsėjo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Deutsche Post*, C-399/08 P, ECLI:ES:C:2010:481, 39 punktas ir jame nurodyta teismo praktika; 2016 m. gruodžio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Hansestadt Lübeck*, C-524/14 P, ECLI:ES:C:2016:971, 40 punktas; 2016 m. gruodžio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / World Duty Free Group SA ir kt.*, C-20/15 P ir C-21/15 P, ECLI:ES:C:2016:981, 53 punktas ir 2017 m. rugsėjo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Frucona Kosice*, C-300/16 P, ECLI:ES:C:2017:706, 19 punktas.

([38]) 1994 m. rugsėjo 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo Ispanija / Komisija, C-278/92–C-280/92, ECLI:ES:C:1994:325, 20 punktas ir jame nurodyta teismo praktika; 2003 m. gegužės 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija ir SIM 2 Multimedia / Komisija*, C-399/00 ir C-328/99, ECLI:ES:C:2003:252, 36 punktas ir jame nurodyta teismo praktika.

([39]) 2010 m. rugsėjo 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo Komisija / *Deutsche Post*, C-399/08 P, ECLI:ES:C:2010:481, 40 punktas ir jame nurodyta teismo praktika.

105. Darytina išvada, kad tvirtindamas, jog reikėjo nustatyti valstybės biudžeto sumažėjimą arba pakankamai konkrečią ekonominę šiam biudžetui tenkančios naštos, glaudžiai susijusios su konkrečiu pranašumu, kurį lėmė 2002 m. gruodžio 4 d. pranešimas ar akcininko paskolos pasiūlymas, ir atitinkančios arba atsveriančios jį, riziką, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes pritaikė kriterijų, pagal kurį iškart atmetama galimybė aiškinti šias valstybės intervencijas, atsižvelgiant į jų ryšius ir pasekmes, kaip vieną intervenciją.

106. Toliau reikia pažymėti, kad iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, jog dėl valstybės intervencijos, dėl kurios įmonės, kurioms ji taikoma, gali atsidurti palankesnėje padėtyje nei kitos ir gali kilti pakankamai konkretus įsipareigojimo įvykdymo ateityje pavojus, gali atsirasti našta valstybės ištekliams <…>.

107. Konkrečiai kalbant, Teisingumo Teismas turėjo progą patikslinti, kad valstybės garantijos forma suteiktas pranašumas gali lemti papildomą valstybės naštą <…>.

108. Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs: kadangi ekonominiu požiūriu rinkos sąlygų pasikeitimą, dėl kurio kai kurioms įmonėms netiesiogiai suteikiamas pranašumas, lemia viešosios valdžios institucijų prarasti ištekliai, net galimybė investuotojams savarankiškai priimti sprendimą nepanaikina ryšio tarp šio išteklių netekimo ir pranašumo, kurį įgyja atitinkamos įmonės <…>.

109. Todėl siekdama konstatuoti valstybės pagalbos buvimą Komisija turi įrodyti, kad yra pakankamai tiesioginis ryšys tarp, pirma, gavėjui suteikiamo pranašumo, ir, antra, valstybės biudžeto sumažėjimo arba pakankamai konkrečios jam tenkančios naštos ekonominės rizikos <…>.

110. Tačiau <…> nebūtina, kad toks sumažėjimas ar tokia rizika atitiktų arba būtų lygiavertė minėtam pranašumui, kad pastarasis būtų tokio sumažėjimo arba tokios rizikos atsvara ir tokio paties pobūdžio kaip jį lemiantis įsipareigojimas valstybės ištekliais.“

(135) Kalbant apie sprendimo pradėti oficialią tyrimo procedūrą dėl nagrinėjamos priemonės aiškinimo ir reikšmės, Sprendime *Bouygues* nurodyta, kad šis sprendimas yra susijęs tik su priemonėmis, apie kurias buvo pranešta, ir nekeliama „klausimo, ar patys nuo 2002 m. liepos mėn. padaryti pareiškimai yra valstybės pagalba“ ([40]). Šio galutinio sprendimo objektas nustatytas sprendime pradėti procedūrą, todėl šis klausimas toliau nenagrinėjamas.

(136) Visų pirma Komisija primena, kad 2015 m. liepos 2 d. sprendime ([41]) Bendrojo Teismo padaryti faktiniai ir teisiniai vertinimai, atsižvelgiant į 2016 m. lapkričio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimą dėl apeliacinio skundo ([42]), jeigu jais remiamasi, turi *res judicata* galią.

5.1. **Priemonės, kurių Prancūzija ėmėsi 2002 m. liepos–spalio mėn., turėjo didelį poveikį rinkai**

(137) Nuo 2002 m. liepos mėn. teikiami pareiškimai leido išlaikyti FT reitingą investicijų rinkoje, be to, finansų rinkos atgavo pasitikėjimą. Dėl šių pareiškimų FT galėjo lengviau ir pigiau gauti savo trumpalaikėms skoloms, siekiančioms iki 15 mlrd. EUR, perfinansuoti reikalingus naujus kreditus, o galiausiai itin netvirta finansinė padėtis, kuri 2002 m. birželį ir liepą buvo beveik visiškai sužlugdyta, ėmė stabilizuotis.

(138) Per pirmąjį 2002 m. pusmetį FT reitingas smarkiai smuko paskelbus 2001 m. ataskaitą. 2002 m. birželio 24 d. *Moody's* sumažino Bendrovės reitingą iki paskutinės tinkamų investicijų kategorijos pozicijos, esančios prieš *junk bond* poziciją, dėl to šios skolos perfinansavimas tapo labai sudėtingas ([43]). Šis nuosmukis finansinėse rinkose

([40]) Sprendimo *Bouygues* 70–72 punktai.
([41]) 2015 m. liepos 2 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Prancūzijos Respublika* / *Europos Komisija*, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, ECLI:ES:T:2015:450.
([42]) 2016 m. lapkričio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija* / *Prancūzija*, C-486/15 P, ECLI:ES:C:2016:912.
([43]) Žr. ankstesniojo FT generalinio direktoriaus Michelio Bono pareiškimus spaudoje: 2002 m. rugsėjo 16 d. straipsnis „La Tribune“: „<…> reitingo sumažinimas trukdo numatytam perfinansavimui“; 2002 m. rugsėjo 16 d. straipsnis „Le Monde“: „reitingavimo agentūra „Moody's“ birželio pabaigoje sumažino FT skolai taikomą reitingą <….> ir užtrenkė mums duris į rinką“; 2002 m. rugsėjo 16 d. straipsnis „The Financial Times“: „FT cannot continue to survive when no one wants to lend us money and, on the contrary, when everyone wants to be paid on the nail. In the current markets, the refinancing of our debt is simply out of question.“

sukėlė didelį nerimą dėl FT finansinės padėties (ypač dėl jos pajėgumo perfinansuoti savo 15 mlrd. EUR skolą, kurios terminas baigėsi 2003 m. pabaigoje), rinkos ėmė laukti jas nuraminti galinčios valstybės reakcijos. Tokios aplinkybės reiškia, kad valstybė buvo priversta skubiai įsikišti, grąžinti rinkos pasitikėjimą ir neleisti FT reitingui dar nusmukti iki *junk bond* kategorijos, nes tai būtų turėję itin neigiamų pasekmių ([44]) Bendrovės finansinei būklei.

(139) Taigi Prancūzijos Vyriausybė išsaugojo šį pasitikėjimą skelbdama pareiškimus. Faktiškai valstybės intervencija padėjo išvengti FT reitingo nuosmukio į *junk bond* lygį, kaip, beje, aiškiai nurodoma 2002 m. liepos 12 d. S&P pranešime spaudai, kuriame teigiama, kad valstybės užtikrinimas buvo svarbiausias veiksnys, neleidęs FT nusmukti iki *junk bond* kategorijos.

(140) Kalbant apie rinkos reakciją, 2002 m. liepos 12 d. pranešimas išprovokavo neįprastą ir reikšmingą FT akcijų ir obligacijų kainos padidėjimą. FT akcijų kursas, palyginti su rinkos padėtį atspindinčio telekomunikacijų sektoriaus indeksu, išaugo nuo 37,8 % iki 43,8 %. Neįprastas obligacijų kurso augimas – tai padidėjimas nuo 3,2 % iki 9,7 %. Tokia reakcija rodo, kad rinka patikėjo, jog šiuo pareiškimu valstybė įsipareigojo FT teikti didžiausią savo paramą ([45]). Kalbant apie finansų analitikų komentarus, pvz., *Deutsche Bank* 2002 m. liepos 22 d. paskelbtoje ataskaitoje paminėjo, kad po Vyriausybės pareiškimų rinka buvo įsitikinusi, jog Vyriausybė suteiks valstybės paramą FT, nors rinkai ir kilo klausimų dėl tokios paramos dydžio ir būdų ([46]). Agentūra S&P taip pat palaikė Vyriausybės pareiškimus patikimais, jie net turėjo įtakos Bendrovės reitingui. Liepos 12 d. S&P sumažino FT reitingą iki BBB-, bet išlaikė jo reitingą tinkamų investicijų kategorijoje su stabilumo perspektyva ([47]). Tai, jog valstybės parama buvo tokia patikima, kad net padėjo FT reitingui išsilaikyti tinkamų investicijų kategorijoje, patvirtino ir pats FT ([48]).

(141) Šie pareiškimai turėjo didelės reikšmės rinkai. Iš Prancūzijos Vyriausybės pateiktų pastabų ir dokumentų bei turimų parlamento darbų aišku, kad valstybės pareiškimai padėjo atgaivinti finansinių rinkų pasitikėjimą ([49]). Iš tiesų nuo 2002 m. liepos 12 d. S&P pranešimo spaudai reitingavimo agentūros sutartinai akcentavo, kad nuo 2002 m. liepos valstybės skelbiama parama buvo reikšmingiausias veiksnys, padėjęs FT reitingui likti patikimų investicijų kategorijoje. Be to, investicijų kategorijos reitingas dėl *step-up clauses* ([50]) reiškinio padėjo FT išvengti papildomų finansinių išlaidų ([51]), susijusių su jau pasiskolintomis lėšomis, kai kuriomis obligacijų emisijomis ir būsimomis paskolomis. Beje, išsaugotas tinkamų investicijų kategorijos reitingas leido FT, įgyvendinus kapitalo restruktūrizavimo operaciją, ištaisyti finansinę padėtį. Dar 2002 m. rugsėjį viena iš pagrindinių sąlygų, kurias kėlė bankai, galintys dalyvauti kapitalo restruktūrizavimo operacijoje, buvo „Bent jau esamo Bendrovės ilgalaikio įsiskolinimo reitingo išsaugojimas reitingavimo agentūrose „Moody's“ ir „Standard & Poor's“; ši sąlyga bus įrašyta garantijos ir investicijų sutartyje“ ([52]).

([44]) Kai kas net mano, kad smukus reitingui Bendrovė netgi nebūtų galėjusi surinkti rinkoje reikiamų lėšų. Žr., pvz., 2002 m. liepos 22 d. minėtos Goldman Sachs ataskaitos 9 p.: „If these bonds moved from the investment grade segment of the fixed income market, to „junk“, i.e. high yield, they would swamp the current European high yield market <…> [and] we believe it would be difficult for the existing European investor base alone to absorb all France Telecom bonds.“

([45]) NERA ataskaita: „The results of an event study analysing the effect on share and bond prices of the announcement on 12th July 2002. The study shows that there is a strong positive effect: as a result of the statement, market participants believed the cash flows that France Télécom would generate were going to be higher than they would have been otherwise. Moreover the effect is strongly statistically significant: it is not the result of random fluctuations in prices … The market believed that, as a result of the statement, the French Authorities would offer more support to France Télécom than they would do in the absence of any costs of non-performance.“

([46]) 2002 m. liepos 22 d. *Deutsche Bank* ataskaita *„France Télécom/Deutsche Telekom Debt Liquidity and possible solution“*, p. 19–33.

([47]) *France Télécom LT Rating cut to „BBB-“; Off Watch; Outlook Stable; Teleconf 3:30PM BST Today*, Standard & Poor's Ratings direct (2002 m. liepos 12 d.).

([48]) *Board meeting presentation, France Télécom* užduotis „Bendra apžvalga“, 2002 m. gruodžio mėn., p. 36.

([49]) Atskirame laiške, pridėtame prie 2002 m. rugsėjo 12 d. banko *Morgan Stanley* pasirašyto finansinio protokolo ir susijusiame su minėto banko įsipareigojimu dėl numatyto Bendrovės kapitalo didinimo, banko atstovas šiuo klausimu pareiškia vienareikšmiškai: „Mes manome, kad numatyta operacija esamomis sąlygomis gali būti sudėtinga, bet teigiama rinkos reakcija į pareiškimus ir spaudos pranešimus, kurie bus paskelbti savaitės pabaigoje, taps viena iš esminių detalių, leisiančių sukurti šiai operacijai įgyvendinti reikalingas sąlygas.“

([50]) *Step up* sąlyga reiškia obligacijų kuponų ir palūkanų kredito linijose didėjimą palaipsniui smunkant reitingui.

([51]) Žr. FT formą 20-F, 2003 m. kovas, p. 15–16: „a decrease of one notch in its long term debt rating by S&P's and Moody's would automatically increase its annual interest expense by approximately EUR 75 million“).

([52]) Valstybės ir bankų 2002 m. rugsėjo 11 ir 12 d. pasirašyti susitarimų protokolai (h sąlyga).

5.2. **Vis dėlto šios priemonės nėra neatsiejamai susijusios su 2002 m. gruodžio mėn. priemonėmis**

(142) Baigdamas savarankiškai vertinti faktines aplinkybes Bendrasis Teismas konstatavo, kad Vyriausybė akcininko paskolos pasiūlymą FT pateikė tik 2002 m. gruodžio mėn., kad Prancūzijos Vyriausybė neprisiėmė jokių kategoriškų įsipareigojimų 2002 m. liepos mėn. ir kad sprendimas finansiškai paremti FT pateikiant akcininko paskolos pasiūlymą buvo priimtas ne 2002 m. liepos mėn., o 2002 m. gruodžio mėn. pradžioje ([53]).

(143) Bendrasis Teismas taip pat pareiškė manantis, jog negalima atmesti galimybės, kad privatus investuotojas 2002 m. liepos–gruodžio mėn. būtų pasielgęs taip pat kaip Prancūzijos valstybė ([54]).

(144) Iš 2015 m. liepos 2 d. sprendimo ([55]) 249–254 punktuose Bendrojo Teismo pateiktų teiginių ir vertinimų matyti, kad 2002 m. liepos–gruodžio mėn. Prancūzijos priimtos valstybės pagalbos *France Télécom* priemonės labai skiriasi.

(145) Be to, šio sprendimo 230 punkte Bendrasis Teismas atkreipė dėmesį į *„daugybę reikšmingų įvykių, kurie iš tikrųjų nulėmė Prancūzijos valstybės* sprendimą 2002 m. gruodžio mėn., t. y. be finansų rinkų pasitikėjimo atgavimo ir FT vertinimo išlaikymo, pirma, restruktūrizavimo ir balanso išlyginimo priemones, iš jų – planą „Ambition 2005“, kurį 2002 m. spalio ir gruodžio mėn. parengė naujieji jos vadovai ir kuriame, be kita ko, buvo numatyta įgyvendinti įmonės veiklos gerinimo planą „TOP““. Teismas taip pat pareiškė manantis, kad šiuo atveju „esminėmis aplinkybėmis“ reikėtų laikyti „2002 m. rugsėjo mėn. bankų konsorciumo prisiimtą įsipareigojimą garantuoti, kiek tai susiję su privatiems investuotojams skirta dalimi, sėkmingą FT kapitalo padidinimą, strateginės reikšmės neturinčių aktyvų atsisakymą 2002 m. liepos–gruodžio mėn., kurių vertė buvo maždaug 2,5 mlrd. EUR, naujos įmonės administracijos atėjimą 2002 m. spalio mėn. ir FT ginčo su Vokietijos operatoriumi „Mobilcom“ išsprendimą. Be to, dėl visų šių aplinkybių 2002 m. antrąjį pusmetį akivaizdžiai pagerėjo FT veiklos ir rezultatų perspektyvos“.

(146) 2016 m. lapkričio 30 d. sprendimo dėl apeliacinio skundo ([56]) 143 punkte Teisingumo Teismas teigia manantis, kad „jei 2002 m. liepos mėn. būtų nustatytas kaip momentas, kai turėjo būti vertinamas apdairaus privataus investuotojo kriterijus, vertinant neišvengiamai nebūtų atsižvelgta į aplinkybes, kurios susiklostė nuo 2002 m. liepos mėn. iki 2002 m. gruodžio mėn., kaip teisingai konstatavo Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 230 punkte“.

(147) Todėl, atsižvelgiant į konkrečias šio atvejo aplinkybes, nėra neatsiejamo ryšio tarp Prancūzijos Vyriausybės iki 2002 m. gruodžio mėn. ir 2002 m. gruodžio mėnesį priimtų priemonių. Taigi reikia išnagrinėti, ar nuo 2002 m. gruodžio 4 d., kai Vyriausybė paskelbė apie akcininko avansą FT, iki 2002 m. gruodžio 20 d., kai Vyriausybė perdavė FT parafuotą ir pasirašytą akcininko avanso projektą, buvo įvykdytos visos valstybės pagalbos sąlygos, visų pirma ar tuo metu valstybė elgėsi taip, kaip rinkos ekonomikos sąlygomis elgtųsi apdairus privatus ekonominės veiklos vykdytojas.

5.3. **2002 m. gruodžio mėn. Prancūzijos priimtos priemonės atitiko privataus investuotojo kriterijų**

(148) 2002 m. gruodžio mėn. akcininko avansas galėjo FT suteikti pranašumą, nes toks avansas galėjo padidinti jos finansavimo galimybes ir nuraminti rinką dėl jos pajėgumo laiku vykdyti prievoles. Nors susitarimas dėl avanso pasirašytas nebuvo, rinkai buvo sudarytas įspūdis, kad toks avansas *a priori* egzistuoja, todėl tai galėjo suteikti FT pranašumą, nes rinka Bendrovės finansinę būklę ėmė vertinti kaip patikimesnę ([57]). Tai galėjo turėti įtakos FT skolinimosi sąlygoms. Todėl galima konstatuoti, kad 2002 m. gruodžio mėn. Vyriausybės FT atžvilgiu priimtos priemonės turėjo pranašumo poveikį.

([53]) 2016 m. lapkričio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Prancūzija*, C-486/15 P, ECLI:ES:C:2016:912, 142 punktas ir šiame punkte nurodyti 2015 m. liepos 2 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Prancūzijos Respublika / Europos Komisija*, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, ECLI:ES:T:2015:450, punktai.

([54]) 2016 m. lapkričio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Prancūzija*, C-486/15 P, ECLI:ES:C:2016:912, 137 punktas ir 2015 m. liepos 2 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Prancūzijos Respublika / Europos Komisija*, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, ECLI:ES:T:2015:450, 247 punktas.

([55]) 2015 m. liepos 2 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Prancūzijos Respublika / Europos Komisija*, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, ECLI:ES:T:2015:450.

([56]) 2016 m. lapkričio 30 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Komisija / Prancūzija*, C-486/15 P, ECLI:ES:C:2016:912.

([57]) Žr., pvz., „Moody's now expects that a combination of this facility headroom under the existing EUR 15 billion syndicated facility and the free cash flow will enable debt maturities of EUR 15 billion to be repaid during the next 12 months“, Moody's, 2002 m. gruodžio 9 d.

(149) Vis dėlto priemonė nelaikoma pranašumo suteikimu ir nepriskiriama valstybės pagalbos sąvokai, jei įmonė, kuriai skirta priemonė, galėjo gauti tą pačią naudą kaip ir ta, kuri jai suteikiama valstybės ištekliais esant aplinkybėms, atitinkančioms įprastas rinkos sąlygas, nes toks vertinimas valstybės įmonėms atliekamas iš principo taikant apdairaus privataus veiklos vykdytojo kriterijų.

(150) Šiuo atveju reikia įvertinti, ar 2002 m. gruodžio mėn. panašiomis aplinkybėmis panašaus dydžio privatus investuotojas būtų galėjęs skirti tokio pat dydžio kapitalo įnašus, be kita ko, atsižvelgiant į turimą informaciją ir į šių kapitalo įnašų skyrimo dieną galimus numatyti įvykius ([58]). Apdairaus privataus investuotojo kriterijus turi būti taikomas atsižvelgiant į laikotarpį, kuomet buvo priimta valstybinė finansinės paramos priemonė, kuri gali būti laikoma valstybės pagalba ([59]), t. y. nuo 2002 m. gruodžio 4 d. iki 2002 m. gruodžio 20 d.

(151) Taigi 2002 m. gruodžio 4 d. pranešimas ir 2002 m. gruodžio 20 d. akcininko paskolos pasiūlymas turi būti vertinami kartu ([60]).

(152) 2002 m. gruodžio mėn. finansinių rinkų pasitikėjimas FT ateitimi gerokai atsigavo, o FT reitingas buvo išsaugotas, visų pirma dėl FT įgyvendintų restruktūrizavimo ir balanso išlyginimo priemonių, tarp kurių galima paminėti naujų vadovų paskyrimą ir šių vadovų 2002 m. spalio–gruodžio mėn. parengtą planą „Ambition 2005“, kuriame visų pirma buvo numatyta įgyvendinti Bendrovės veiklos gerinimo planą, vadinamą planu TOP.

(153) Norint įvertinti akcininko avansą, visų pirma reikia nustatyti, ar pats dalyvavimas nuosavųjų išteklių didinimo veikloje atitinka įprastas rinkos sąlygas.

5.3.1. *Dalyvavimas nuosavųjų išteklių didinimo veikloje*

(154) Prancūzijos dalyvavimo nuosavųjų išteklių didinimo veikloje sąlyga buvo patikimo FT restruktūrizavimo plano pateikimas rinkai. Planas „Ambition 2005“ ir planas TOP kartu sudaro nuoseklų išsamų ir protingą planą. Jame visų pirma numatyta pertvarkant veiklą ir perleidžiant aktyvus sukurti 15 mlrd. EUR pinigų srautą nepakenkiant pagrindinėms veiklos sritims.

(155) Planas TOP rodo dideles FT pastangas. Tai globalus valdymo perorientavimo planas, grindžiamas konkrečiais veiksmais. Prancūzijos Vyriausybė patikslino, kad planas leido padidinti Bendrovės rentabilumą ir iki 2005 m. pasiekti, kad investicijų grąžos norma (IGN) tiems investuotojams, kurie dalyvavo 2003 m. balandžio mėn. kapitalo didinimo operacijoje, būtų 43 %, tai yra daug didesnė nei referencinė IGN (11 %), kurios tikisi privatūs investuotojai telekomunikacijų rinkoje. Plane TOP taip pat numatyta optimizuoti kadrų valdymą.

(156) Dėl laukiamos grąžos Prancūzijos Vyriausybė patikslino, kad atsargaus privataus investuotojo principo laikymąsi įrodė puikios plano TOP grąžos perspektyvos, kurias patvirtino palanki rinkos reakcija. 2002 m. spalio 2 d. FT akcijų kursas pakilo (per savaitę nuo spalio 2 d. – daugiau nei 10,4 %) paskelbus apie naujojo vadovo paskyrimą, toliau nuolat didėjo ir šoktelėjo 2002 m. gruodžio 5 d. paskelbus apie planą TOP ir naująjį vykdomąjį komitetą; tuomet kursas per dvi dienas pakilo daugiau nei 25 %.

(157) Kapitalo didinimas pradėtas įgyvendinti tuomet, kai tik tapo techniškai įmanoma investuotojams pateikti atnaujintą informaciją apie FT veiklos perspektyvas.

(158) Su sąlyga, kad rinkai bus pateiktas patikimas planas, valstybė jau buvo užsitikrinusi bankų sindikato garantiją ir jau lapkričio pabaigoje turėjo visus reikiamus duomenis, kad galėtų būti tikra, jog ši sąlyga bus įvykdyta, nes po naujųjų vadovų paskyrimo rinkos nuotaikos buvo palankios. Be 2002 m. rugsėjo mėn. bankų konsorciumo prisiimto įsipareigojimo garantuoti, kiek tai susiję su privatiems investuotojams skirta dalimi, sėkmingą FT kapitalo padidinimą, reikia atsižvelgti ir į kitas esmines aplinkybes, kaip antai strateginės reikšmės neturinčių aktyvų, kurių vertė buvo maždaug 2,5 mlrd. EUR, atsisakymą 2002 m. liepos–gruodžio mėn., naujos įmonės

([58]) 2015 m. liepos 2 d. Bendrojo Teismo sprendimo Prancūzijos Respublika / Europos Komisija, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, ECLI:ES:T:2015:450, 220 punktas; 2003 m. gegužės 8 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Italija ir SIM 2 Multimedia / Komisija*, C-399/00 ir C-328/99, ECLI:ES:C:2003:252, 38 punktas ir jame nurodyta teismo praktika.

([59]) 2015 m. liepos 2 d. Bendrojo Teismo sprendimo *Prancūzijos Respublika / Europos Komisija*, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, ECLI:ES:T:2015:450, 251 punktas.

([60]) 2013 m. kovo 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bouygues ir Bouygues Télécom / Komisiją ir kt. ir Komisija / Prancūzija ir kt.*, C-399/10 P ir C-401/10 P, ECLI:ES:C:2013:175, 127–131 punktai.

administracijos paskyrimą 2002 m. spalio mėn. ir FT ginčo su Vokietijos operatoriumi *Mobilcom* išsprendimą 2002 m. lapkričio mėn. ([61]) Dėl visų šių aplinkybių 2002 m. antrąjį pusmetį akivaizdžiai pagerėjo FT veiklos ir rezultatų perspektyvos.

(159) Sprendimo dėl investicijos priėmimo momentu FT nebuvo sunkumų patirianti bendrovė, kaip ji apibrėžiama gairėse. Iš esmės Bendrovės apyvarta buvo nuolat didėjanti (10 % augimas, 2001 m. pirmąjį pusmetį lyginant su 2002 m. pirmuoju pusmečiu), iš veiklos gauti pinigų srautai buvo dideli ir didėjo greičiau nei apyvarta. Prancūzijos Vyriausybė pabrėžė, kad nuostoliai daugiausia atsirado dėl atidėjimų ir neeilinių amortizacinių išskaitymų, susijusių su aktyvų, įsigytų prieš visiškai nenumatytai pasikeitusią rinkos situaciją, nuvertėjimu. Vyriausybė taip pat pabrėžė, kad FT operacijų kaštai didėjo lėčiau nei apyvarta, vadinasi, didėjo ir jos pelningumas. Beje, gerėjo veiklos rezultatai ir didėjo iš veiklos gauti pinigų srautai (daugiau nei 15 % didesni pinigų srautai, palyginti su 2001 m. pirmuoju pusmečiu). Šie rezultatai pasitvirtino paskelbus 2002 m. ataskaitas. Taigi FT nebuvo nemoki.

(160) Visus 2002 metus FT dalyvavo finansinių rinkų veikloje, be to, nuo 2002 m. liepos 11 d. iki 2003 m. sausio 15 d. naudojosi visomis finansavimo priemonėmis ([62]). Prancūzijos Vyriausybė taip pat paminėjo, kad 2002 m. vasario 14 d. FT susiderėjo dėl 15 mlrd. EUR vertės sindikuoto kredito linijos ir 2002 m.išleido obligacijų emisijų ([63]), iš jų 442,2 mln. EUR – akcijomis atlyginamų obligacijų.

(161) Rinkų pasitikėjimą FT finansinės padėties atkūrimu galima pagrįsti tuo, kad nuostoliai daugiausia atsirado dėl atidėjimų ir neeilinių amortizacinių išskaitymų, susijusių su aktyvų, įsigytų prieš visiškai nenumatytai pasikeitusią rinkos situaciją, nuvertėjimu, ir tuo, kad FT veiklos sąnaudos didėjo lėčiau nei jos apyvarta. Be to, gerėjo rezultatai ir iš veiklos gauti pinigų srautai.

(162) Valstybė akcininkė ėmėsi visų priemonių užtikrinti, kad stiprinant FT kapitalą dalyvautų viešieji ir privatūs akcininkai. Pranešimas apie valstybės ketinimą dalyvauti nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijoje buvo paskelbtas 2002 m. rugsėjo 12 d. ([64]), o tuo metu bankų sindikatas jau buvo įsipareigojęs atėjus laikui garantuoti privačių investuotojų investicijų į kapitalo didinimą, atliekamų šalia valstybinio investuotojo, patikimumą, su sąlyga, kad rinkai bus paskelbtas patikimas padėties stabilizavimo planas. Anot Prancūzijos Vyriausybės, valstybė taip pat dalyvavo su sąlyga, kad rinkai bus paskelbtas patikimas planas, be to, valstybė formaliai įsipareigojo tik po formalaus bankų įsipareigojimo. Dalyvavimo nuosavųjų išteklių stiprinimo operacijoje sąlygos viešosioms institucijoms ir visiems privatiems veiklos vykdytojams buvo vienodos.

(163) Be to, akcininkų investuoti 15 mlrd. EUR sudaro tik trečdalį išteklių, kuriuos pavyko sukaupti dėl FT finansų restruktūrizavimo plano.

5.3.2. *Akcininko avanso pasiūlymas ir jo paskelbimas 2002 m. gruodžio 4 d.*

(164) Kai buvo įvykdyta sąlyga, kurios prieš įsipareigodamas reikalavo bankų sindikatas, t. y. rinkai buvo pristatytas patikimas balanso išlyginimo planas, Vyriausybė 2002 m. gruodžio 4 d. paskelbė apie akcininko avansą FT naudai.

(165) Šiomis konkrečiomis aplinkybėmis būtų protinga, kad apdairus privatus veiklos vykdytojas, atsidūręs labiausiai į kontrolinį FT paketą turinčios valstybės padėtį panašioje padėtyje, žodžiu praneštų FT apie savo paramą. Kontrolinį paketą turinčios valstybės suteiktas akcininko avansas numatytų investicijų reikmėms šiuo atveju buvo nerizikinga, rentabili ir įprasta operacija siekiant – kol bus padidintas kapitalas (tokiomis pat sąlygomis) – apginti pagrindinio akcininko turtinius interesus, nes gruodžio mėnesį padidinti FT kapitalo nebuvo įmanoma dėl priežasčių, susijusių su kalendoriniu planu.

([61]) Šios aplinkybės laikomos svarbiomis pagal 2015 m. liepos 2 d. Bendrojo Teismo sprendimo Prancūzijos Respublika / Europos Komisija, T-425/04 RENV ir T-444/04 RENV, ECLI:ES:T:2015:450, 230 punktą.

([62]) Prancūzijos Vyriausybė minėjo obligacijų emisijas, kredito linijas, trumpalaikius komercinius vekselius, trumpalaikes paskolas, paskolų investavimo operacijas ir išvestinius produktus.

([63]) Nuo 2002 m. liepos 26 d. iki plano „Ambition 2005“ pristatymo, t. y. iki 2002 m. gruodžio 4 d., FT išleido 70 mln. EUR obligacinės paskolos emisiją (2002 m. liepos 26 d.) ir 150 mln. EUR seriją iš 2001 m. kovo mėn. 3,5 mlrd. EUR obligacinės paskolos.

([64]) 2003 m. liepos 29 d. Prancūzijos Vyriausybės pastabos, p. 8.

(166) Kaip aiškina FT, lapkričio pabaigoje iš tiesų gerokai sumažėjo rinkų prieinamumas. Investuotojai turi atsižvelgti į tai, kad gruodžio 31 d. uždaromos jų sąskaitos, todėl sudėtinga įgyvendinti didelės apimties operaciją. Be to, neeiliniam visuotiniam akcininkų susirinkimui, kuris turi priimti sprendimą leisti didinti kapitalą, sušaukti reikia mažiausiai 15 dienų, o operacijai įvykdyti reikia 30 dienų termino.

(167) Avansas yra laikina priemonė, naudojama tik tarpinei kapitalo padidinimo operacijai, tačiau ne viena detalė leidžia manyti, kad avansas gali būti sėkmingas. Norėdama parodyti, kad pagrindinio akcininko avansas, kuris didinant kapitalą bus konvertuotas į kapitalą, yra įprasta operacija, FT pateikė ne vieną akcininko avanso, suteikto aptariamu metu, pavyzdį.

(168) Kai *Edison* 2003 m. didino kapitalą, į kapitalą buvo konvertuotas vieno milijardo eurų vertės *Italenergia Bis* akcininko avansas *Edison*.

(169) Bendrovės *Thus* restruktūrizavimo ir įtraukimo į Londono vertybinių popierių biržą tikslais *Scottish Power* suteikė 320 mln. GBP avansą, iš kurio 260 mln. GBP buvo konvertuoti į kapitalą; nepanaudotas likutis buvo anuliuotas.

(170) 2002 m. *America Movil* ir *Bell Canada International* kartu su kitu investuotoju dalyvavo savo bendros patronuojamosios bendrovės *Telecom Americas* Pietų Amerikoje finansų restruktūrizavimo operacijoje. Kaip akcininko paskola, kuri po dvejų metų turėjo būti konvertuota į *Telecom Americas* akcijas, buvo pervesta 120 mln. dolerių.

(171) Kai kapitalą didino *Ericsson*, pagrindinio akcininko (*Industrivärden* ir *Investor*) įsipareigojimas buvo paskelbtas įmonės 2002 m. balandžio mėn. pranešime, nors leidimas operacijai nebuvo suteiktas iki 2002 m. birželio, o operacija pradėta tų pačių metų rugpjūčio mėn.

(172) Kapitalą didinant *Fiat* 2003 m. liepos mėn., pagrindinių akcininkų ketinimas pasirašyti naujas, jų dalį įmonėje atitinkančias akcijas paskelbtas 2003 m. kovo mėn.

(173) Atsižvelgdama į šiuos pavyzdžius ir į konkrečią FT padėtį 2002 m. gruodį, Komisija negali atmesti to, kad valstybė 2002 m. gruodžio mėn. FT atžvilgiu pasielgė taip, kaip būtų pasielgęs rinkos ekonomikos sąlygomis veikiantis apdairus privatus veiklos vykdytojas, atsidūręs panašiausioje į valstybės, kaip pagrindinės FT akcininkės, padėtyje.

5.3.3. *Išvada*

(174) Nagrinėjama priemonė, t. y. 2002 m. gruodžio 4 d. paskelbimas apie akcininko avansą ir 2002 m. gruodžio 20 d. akcininko avanso pasiūlymas, atitinka rinkos ekonomikos sąlygomis veikiančio apdairaus investuotojo kriterijų. Todėl ši priemonė neturi būti vertinama kaip pranašumo FT suteikimas.

5.4. **Kitos SESV 107 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos**

(175) Pagal nusistovėjusią teismų praktiką pripažįstama, kad pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, yra suteikta tik tuo atveju, jeigu įvykdytos visos toje nuostatoje išvardytos sąlygos ([65]). FT iš valstybės išteklių nebuvo suteiktas pranašumas, kaip jis suprantamas pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, todėl nebėra reikalo nagrinėti, ar įvykdytos kitos sąlygos, reikalingos valstybės pagalbos buvimui konstatuoti.

6. **IŠVADOS**

(176) Komisija konstatuoja, kad akcininko avansas, kurį 2002 m. gruodį Prancūzija skyrė FT 9 mlrd. EUR kredito linijos forma, nėra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Akcininko avansas, kurį 2002 m. gruodį Prancūzija skyrė *France Télécom* 9 mlrd. EUR kredito linijos forma, nėra valstybės pagalba pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalį.

([65]) Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija / Deutsche Post*, C-399/08 P, ECLI:ES:C:2010:481, 38 punktas ir jame nurodyta teismo praktika.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Prancūzijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2018 m. gegužės 18 d.

Komisijos vardu
Margrethe VESTAGER
Komisijos narė